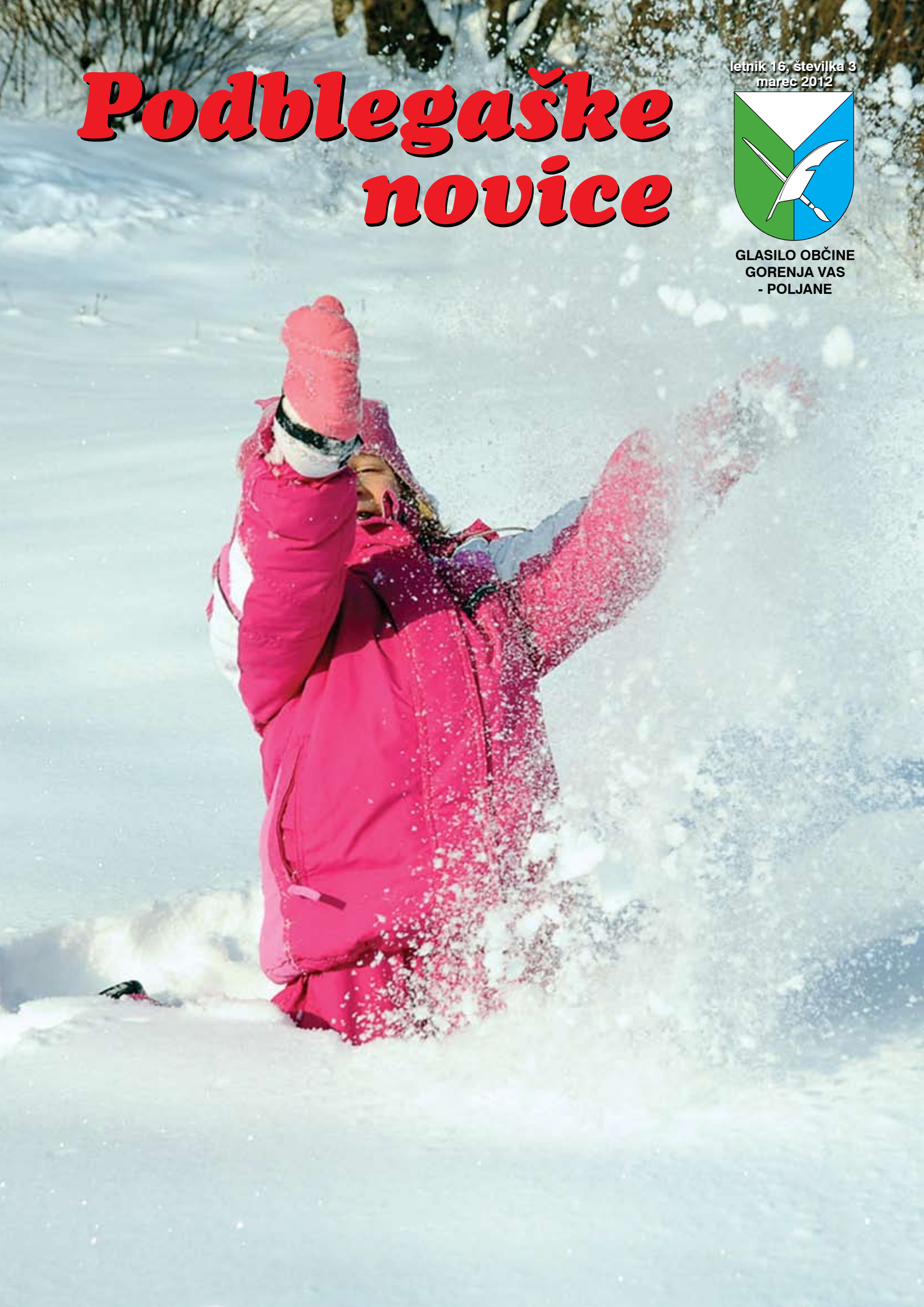

Podblegaške novice

letnik 16, številka 3
marec 2012

GLASILO OBČINE
GORENJA VAS
- POLJANE

Iz županovega dnevnika

• 1. februar: V Kranju na novinarski konferenci o obolenjih za klopim meningoencefalitisom. Občina je sofinancirala cepljenje občanov.

• 3. februar: Na posvetu o ponovni uporabi predmetov, ki po navadi končajo na smetišču. V centru ponovne uporabe v Tuncovcu je primer dobre prakse, ki ga bo občina poskušala uvesti tudi pri nas.

• 7. februar: Na občnem zboru Kulturnega društva Ivan Tavčar Poljane.

• 8. februar: Na osrednji občinski kulturni proslavi v Javorjah, kjer je bil odprt tudi nov oddelek vrtca.

• 11. februar: Udeležba na občnem zboru športnega društva na Sovodnju.

• 12. februar: Na koncertu Združenja kmetič Slovenije, kjer smo zbirali sredstva za nakup mamografa v kranjski porodnišnici.

• 16. februar: Sestanek s predstavniki Direkcije RS za ceste zaradi ceste skozi Lučine in pregled trase. Če bo šlo po načrtih, bi lahko bila rekonstrukcija izvedena še v letošnjem letu.

• 17. februar: Na odprtju Pokala Loka v Škofji Loki.

• 18. februar: Na občnem zboru TD Kladje.

• 22. februar: Udeležba na zboru krajanov Hotovlje. Občina je predstavila gradnjo vodovoda in možnosti gradnje kanalizacije v dolini.

• 27. februar: Sestanek z vodstvom Pošte Slovenije zaradi predvidenega zmanjšanja obratovalnega časa v Poljanah in na Sovodnju.

• 29. februar: Obisk pri najstarejši občanki Agati Jelovčan v Kopačnici ob njenem 102. rojstnem dnevu.

M. B.

Stik z županom

Župan je dosegljiv za vaša vprašanja, predloge in mnenja vsak torek in sredo. Če bi z njim želeli govoriti na občini, se prej najavite pri tajnici, na telefonsko številko 04/51-831-00 in povejte, približno koliko časa boste potrebovali, da boste dobili termin in vam ne bo treba čakati. Lahko se zgodi, da kdaj zaradi neodločljivih obveznosti kljub napovedanim uradnim uram ne bo dosegljiv, za kar se že vnaprej opravičuje in prosi za razumevanje.

M. B.

Kdaj in kako do župana?

vsak torek	15 ^h –17 ^h	po tel.: 051/384-433
vsako sredo	14 ^h –17 ^h	na sedežu občine

Z 9. redne seje

Zavrnilo sprejem sprememb odloka o ko

Občinski svetniki so na prvi seji v letošnjem letu, ki je bila v dvorani občinskega doma, obravnavali trinajst točk dnevnega reda. Potrdili so vse, razen tiste, ki je predlagala sprejem sprememb in dopolnitev Odloka o podlagah za odmero komunalnega prispevka.

Potem ko so občinski svetniki na osmi seji sprejeli osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o podlagah za odmero komunalnega prispevka na območju občine Gorenja vas - Poljane in je bil ta dan na enomesečno javno obravnavo, na katero občinska uprava ni prejela pripomb, je odločitev svetnikov predlagatelj osnutka presenetila. Spremembe odloka je občinska uprava predlagala zato, da se pripravi zakonska podlaga za začetek obračunavanja komunalnega prispevka tudi za območja, kjer se gradi kanalizacijsko omrežje: to je v naseljih Dolenčice, Javorje, Murave in del Četene Ravni, ter območje Podvrha, Četene Ravni in Zaprevala, kjer se gradi vodovod. Komunalni prispevek bodo morali plačati lastniki novih in obstoječih objektov, ki jih bodo priklopili na omrežje. Kristina Knific, ki na Občini vodi oddelek za okolje in infrastrukturo, je pojasnila: »Za spremembo obstoječega odloka in ne oblikovanje novega odloka, ki bi zajemal zgolj komunalno opremo z javno kanalizacijo in vodovodom prej omenjenih naselij, smo se odločili zato, da bi lastniki objektov višinskih in nižinskih delov občine plačali enako ceno za enoto komunalne opreme (kvadratni meter površine) ne glede na stroške komunalne opreme. V nasprotnem primeru bi se lahko zgodilo, da bi bile razlike v ceni med naselji bistveno različne. Stroški komunalne opreme so namreč v hribovitih predelih veliko višji. Poleg navedenega pa predlog odloka za obstoječe objekte na novo ureja možnost plačila komunalnega prispevka v dveh obrokih.«

Roki priganjajo

S sprejemom podlage za izračunavanje komunalnega prispevka pa se mudi. Občina je namreč za gradnjo kanalizacijskega omrežja dobila odobrena nepovratna evropska sredstva, zato se mora držati postavljenih rokov. To pomeni, da morajo gradbena dela končati v prvi polovici letošnjega leta, čaka pa jih še gradnja vseh hišnih priključkov. Pogoji za gradnjo teh so: pridobljena pravica gradnje (dogovor z lastnikom zemljišča, če priključek na javno kanalizacijo poteka preko zasebnih zemljišč drugih lastnikov), izdano soglasje za priklop objekta na javno kanalizacijo in plačan komunalni prispevek. Lastniki objektov bodo torej najprej prejeli obvestilo, nato jih bo obiskal predstavnik občine, da bodo skupaj določili potek priključka, sledi izdaja soglasja za priklop in odmera komunalnega prispevka.

Ko postane odločba o višini komunalnega prispevka pravomočna in lastnik poravnava vse obveznosti, pa bodo izvajalci del lahko začeli graditi priključek na kanalizacijsko omrežje. Kot je dejala Knificeva, vsi ti postopki trajajo kar nekaj časa, zato upa na razumevanje in sodelovanje občanov. Župan Milan Čadež je napovedal, da bodo nesoglasja s svetniki uskladili in spremembe odloka sprejeli predvidoma na korespondenčni seji.

Z avtobusom do železniške postaje

Tudi na tej seji so imeli občinski svetniki veliko pobud in vprašanj. Janez Hrovat je opozoril, da namerava Pošta Slovenije omejiti delovanje poslovalnic na Sovodnju in v Poljanah (več o tem na strani osem), Jože Novak pa je župana spomnil na ureditev male dvorane v Domu občine in opozoril na objavljen razpis za javna dela. Marko Kržišnik na cesti Trebija-Sovodnj pogreša delavce, saj je bilo rečeno, da bodo z deli nadaljevali januarja, a tudi februarja še niso zakopali lopat. Žan Mahnič je izpostavil, da občina nima jasno začrtane vizije razvoja, zato je predlagal, da bi učenci zadnjih razredov osnovne šole napisali spis o tem, kje vidijo občino čez pet let. Predlagal je tudi, da bi ustanovili občinsko športno značko, kjer bi ustrezno vrednotili posamezne športe, in jih občanom podeljevali enkrat na leto. Ker se veliko prebivalcev Poljanske doline v Ljubljano vozi z vlakom, je predlagal vzpostavitev redne avtobusne linije od Žirov do železniške postaje v Škofji Loki – brez postanka na avtobusni postaji Škofja Loka – v jutranji in popoldanski konici. S tem bi se po njegovem mnenju veliko več ljudi odločilo za vožnjo z vlakom, rešili bi problem s parkiranjem pri železniški postaji in prispevali k zmanjšanju onesnaževanja okolja z izpušnimi plini. Več o tem na sedmi strani. Ciril Alič je predlagal, da bi v prihodnje dovoljevali novogradnje v naseljih le tako, da ne bi bilo treba spremenjati omejitev hitrosti na cestah, Stanko Bajt pa je opozoril na številne podrte objekte ob cesti proti Sovodnju. Ti kazijo izgled naselja, nekateri pa so zaradi dotrajanosti in možnosti rušenja tudi nevarni. Župan se je s pobudo strinjal in dejal, da bodo pripravili odlok, ki bo občini omogočal, da lastnikom nenaseljenih objektov, ki so zaradi dotrajanosti nevarni za okolico ali kazijo izgled, na njihove stroške naroči rušenje objekta ali naloži delno obnovo objekta.

munalnem prispevku

Razvojni svet gorenjske regije

Občinski svetniki so sprejeli osnutek odloka o ustanovitvi Razvojnega sveta gorenjske regije. Ker v Sloveniji še nimamo pokrajin, Zakon o skladnem regionalnem razvoju predvideva pri regionalnih razvojnih agencijah ustanovitev novega regionalnega razvojnega sveta, torej tudi pri BSC Kranj. Nov svet bo nadomestil sedanji Regionalni svet ter Svet regije, opravljal pa bo vse naloge, ki jih je doslej opravljal svet regij, vključno z razdeljevanjem in potrjevanjem projektov, ki lahko kandidirajo na določene razpise za nepovratna EU sredstva. Njihova glavna naloga bo pripraviti in sprejeti regionalni razvojni program 2014–2020, ki bo podlaga za črpanje evropskih sredstev tudi v prihodnje. Svet bo sestavljal po en funkcionar iz vsake gorenjske občine (18 članov) in prav toliko predstavnikov gospodarstva v regiji ter devet predstavnikov nevladnih organizacij, torej skupno 45 članov. Za predstavnika občine v tem svetu so imenovali župana Milana Čadeža.

O odpadkih, divjadi in odsluženi avtomobilih

Na seji so potrdili tudi predlog odloka o občinskem podrobnem načrtu za območje Zaprevala in osnutek odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za del območja urejanja Poljan. Podrobneje v članku na tretji strani.

Seznani so se še s projektom ravnanja z odpadki RCERO Ljubljana (več na četrti strani) in z zaključkom likvidacijskega postopka za Lokalno turistično organizacijo Blegoš, ki so jo ukinili že poleti 2010, njene obveznosti pa skupaj z zaposlenimi prenesli na Razvojno agencijo Sora. Strinjali so se tudi s preklicem odloka o ravnanju z zapuščenimi vozili v občini, saj občina ni več pristojna za ravnanje s tovrstnimi odpadki, ampak javni koncesionarji. Sprejeli so še predlog odloka o porabi koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v občini Gorenja vas - Poljane, ki določa porabo denarnih sredstev, ki jih je občina prejela na podlagi Zakona o divjadi in lovstvu. Ta se nameni za ukrepe varstva divjadi, biomeliorativne ukrepe (vzdrževanje pasišč, grmišč, gozdnih jas, mokrišč in remiz za malo divjad, vzdrževanje gozdnega roba, izdelavo in vzdrževanje kaluž, sadnje in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja, nakup krme za divjadi ter semen in gnojil za obdelavo krmnih njiv ter odpravo škod po divjadi na kmetijskih površinah) in biotehnične ukrepe (postavitve in vzdrževanje gnezdilnic, solnic in prež).

Točko, kjer bi glasovali o sprejetju pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika, ki določa plače in nagrade občinskih funkcionarjev, župana, članov delovnih teles občinskega sveta in članov drugih občinskih organov, so umaknili z dnevnega reda. Točko bo prej obravnavala komisija za mandatna vprašanja.

Tina Dolenc

Prostorska ureditev

Pred Štefanovo hišo načrtujejo parkirišča in prireditveni prostor

Občinski podrobni prostorski načrt za del Poljan od gostilne Na Vidmu do OŠ Poljane predvideva dokončno ureditev zadostnega števila parkirnih mest ter prireditveni ploščad pred Štefanovo hišo, poleg koče na Starem vrhu pa gradnjo dveh apartmajskih enot.

Foto: Tina Dolenc

Glavni namen izdelave občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) za del Poljan je dokončna ureditev okolice Štefanove hiše in zagotoviti varno pešpot za šolarje in druge občane. V arhitekturnem biroju Ravnikar Potokar so tako predvideli ureditev pločnika, ozkega zelenega pasu, enosmerne ceste v smeri od središča Poljan proti osnovni šoli in skupno 84 parkirnih mest, od katerih bodo štiri rezervirana za invalide. Predvidena je tudi ureditev zelenega območja med regionalno cesto in javno potjo, kjer pa zaradi poplavnega območja in bližine Štefanove hiše druga gradnja ni dovoljena. Pred Šubičevo hišo so predvideli novo vhodno ploščad, ki bi opozorila oziroma poudarila pomembnost hiše in se obenem navezala na novo ureditev prometne infrastrukture med Poljanami in osnovno šolo. Tlak, klop in spomenik pred hišo naj bi bili po predlogu arhitektov iz naravnega kamna, hotavelskega marmorja. Glavni dostopi do objektov, primarne površine za pešce, parkirni prostori in druge površine morajo biti urejeni tako, da so uporabni tudi za funkcionalno ovirane ljudi. Za varovanje pred poletnim pregrevanjem vozil pa je predvidena tudi zasaditev dreved.

OPPN za del Poljan bo na enomesečni javni obravnavi še do 27. marca. V tem času imajo občani možnost, da si načrt podrobno ogledajo in podajo morebitne pripombe. Po zaključku javne obravnave pripomb ne bodo več sprejemali.

Na Starem vrhu dodatni apartmaji

OPPN Zapreval – Zapreval območje turizma 1 bo osnova za pridobitev gradbenih dovoljenj za območje obstoječe koče na Starem vrhu. OPPN, ki ga je izdelala družba Domplan, na tem območju predvideva gradnjo dveh novih turističnonastanitvenih enot s pripadajočimi parkirnimi prostori, od katerih bi vsaka imela po šest apartmajev. Vključuje tudi legalizacijo prizidka koče na Starem vrhu in zunanjo ureditev. Pod kočo bi uredili parkirišča za goste, ki bi temu namenu služila zunaj smučarske sezone, v času smučarske sezone pa bi bila to sončna terasa in otroško igrišče na snegu. Javna razgrnitev je bila junija lani, pridobili so vsa potrebna soglasja nosilcev prostora, občinski svetniki pa so na zadnji seji predlog odloka tudi sprejeli.

Tina Dolenc

Poslanska pisarna spet odprta

Poslanka Irena Tavčar, ki so jo v parlament izvolili občani naše in žirovske občine ter občine Železniki, je odprla poslansko pisarno. Občane vseh treh občin bo sprejemala ob ponedeljkih, in sicer: 26. marca, 2. aprila, 23. aprila in 30. aprila, vedno od 13. do 17. ure. »Pričakujem vaše koristne predloge, pobude in tudi kritike, če bodo upravičene, ki jih bom posredovala pristojnim službam v državnem zboru,« je sporočila. Pisarna je v prostorih Občine Gorenja vas - Poljane.

M. B.

Podpisali pogodbo, ki dolgoročno ureja ravnanje z odpadki

Občini Gorenja vas - Poljane in Žiri sta s podpisom pogodbe pristopili k Regijskemu centru za ravnanje z odpadki (RCERO) Ljubljana. Odpadke bodo v center začeli voziti po izgradnji potrebne infrastrukture, predvidoma v začetku leta 2016.

Milan Čadež, Janez Žakelj ter Aleš Čerin med podpisom pogodbe

Kot je dejal župan Milan Čadež, občina Gorenja vas - Poljane s tem dolgoročno rešuje problem ravnanja z odpadki. Občina je že zdaj uspešna pri ločevanju, saj ločeno odložimo skoraj polovico odpadkov, ki potem gredo v predelavo, optimistično pa je napovedal nadaljevanje teh prizadevanj tudi v prihodnje. Aleš Čerin, podžupan včasem opravljanju funkcije župana Mestne občine Ljubljana, pa je nadgradnjo RCERO Ljubljana predstavil kot največji slovenski okoljski projekt, pri katerem sodelujejo Mestna občina Ljubljana, 26 občin razširjene osrednje slovenske regije in javno podjetje Snaga kot izvajalec.

Nadgradnja

vredna 144 milijonov evrov

Nadgradnja RCERO Ljubljana rešuje problem komunalnega ravnanja z odpadki v

osrednjeslovenski regiji in predstavlja celovito rešitev problematike ravnanja z odpadki ter sledi doslednemu izpolnjevanju predpisov iz EU direktiv. Poleg tega projekt nadgradnje RCERO zmanjšuje izpuste toplogrednih plinov (zlasti metana), omogoča pridobivanje sekundarnih energentov, zagotavlja varovanje vodnih virov in omogoča optimalno rabo razpoložljivih odlagalnih površin.

Celotna investicija v izgradnjo vseh potrebnih objektov (ureditev IV. in V. odlagalnega polja za odlaganje nenevarnih odpadkov) je vredna 144 milijonov evrov. Od tega so iz kohezijskih skladov pridobili 77.571.941 evrov (65,88 odstotka), 14 odstotkov sredstev bodo zagotovili iz državnega proračuna, dobrih deset odstotkov iz okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov, preostalih deset odstotkov potrebnih sredstev (11,7 milijona evrov) pa bodo prispevali Mestna občina Ljubljana in 16 občin.

Pet odstotkov višja cena za tono odpadkov

S podpisom pogodbe z RCERO Ljubljana občini ne sprejemata nikakršnih finančnih obveznosti, kar pomeni, da ne bosta sofinancirali nadgradnje centra. Obvezali sta se le h koriščenju skupnih kapacitet, to je 1150 ton mešanih in bioloških odpadkov na leto, in da bosta plačevali pet odstotkov višjo ceno za tono pripeljanih odpadkov v primerjavi z drugimi občinami sovlagateljicami pri projektu. Končna cena se bo oblikovala v skladu z državno uredbo in še ni znana. Ker pa je RCERO Ljubljana največji center v državi, bi zaradi ekonomije obsega lahko dosegal najnižje cene ravnanja in deponiranja odpadkov.

Sprva del RCERO Gorenjska

Obe občini – gorenjevaško-poljanska in žirovska – sta bili sicer sprva del konzorcija RCERO Gorenjska, a sta se odločili za izstop iz več razlogov. Prvi je, da je gorenjski center še daleč od dokončanja (približno 15 let). Poleg tega so zamudili rok za pridobitev kohezijskih sredstev, višina potrebnih vlaganj za posamezno občino pa ni znana. Določanje višine vložka glede na število prebivalcev je za občino Gorenja vas - Poljane neugodno, ker bi bil delež vlaganj bistveno večji od koristi, saj občina odloži le 58 kilogramov odpadkov letno na prebivalca. Jeziček na tehnični v prid RCERO Ljubljana pa je bila tudi oddaljenost Ljubljane v primerjavi z Jesenicami in dejstvo, da bodo v Ljubljani imeli na enem mestu vse storitve – tudi sežigalnico odpadkov. Nadgradnja RCERO Ljubljana še poteka, začetek polnega obratovanja pa je predviden v začetku leta 2016, ko bosta tudi obe novo pridruženi občini začeli tja voziti svoje odpadke. Zdag odpadke vozita na deponijo v Logatec.

Tina Dolenc

Do nadaljnjega prepovedano kurjenje

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje obvešča, da je od 7. marca dalje velika požarna ogroženost na območju celotne države.

Do preklica je v naravnem okolju tako prepovedano kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj, puščati ali odmetavati goreče ali druge predmete ali snovi, ki lahko povzročijo požar. Na Upravi opozarjajo, da bodo Inšpekcija za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Inšpekcija za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano ter policija izvajale poostren nadzor. Razglas velja za območja brez snežne odeje.

Urad RS za zaščito in reševanje pojasnjuje, da lahko razglas o požarni ogroženosti naravnega okolja na svojem območju izda tudi občina, vendar stopnja, ki jo razglaša na ta način, ne sme biti nižja od tiste, ki jo je za isto območje razglasila Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, lahko pa je višja. Požarna ogroženost naravnega okolja je večja v submediteranskem delu Slovenije kot v notranjosti. Vzrok za to so vegetacijske in podnebne razmere. Požarna ogroženost je na splošno največja od januarja do aprila ter v poletnih mesecih, najmanjša pa jeseni in v drugem delu pomladi. Tako se običajno giblje tudi razporeditev požarov v naravi, navadno jih je največ v februarju, marcu in avgustu.

L. R.

Naslednja številka Podblegaških novic bo izšla sredi aprila. Vaše prispevke pričakujemo do 2. aprila po elektronski pošti: podblegaske.novice@gmail.com ali na naslov: Uredništvo Podblegaških novic, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas. Na ista naslova lahko pošiljate tudi sezname prireditev, ki jih organizirate. Prispevkov, ki jih bomo prejeli po tem datumu, ne bo mogoče objaviti!

Odpadna zdravila je treba zbirati ločeno

Vsako zdravilo je pripravljeno in namenjeno za zdravljenje ali preprečevanje bolezni bodisi pri ljudeh bodisi živalih. Da zagotovimo in ohranimo učinkovitost in varnost zdravil, jih moramo doma pravilno shranjevati, potrebno pa je tudi strokovno uničenje. V Sloveniji vsako leto zberemo več kot 40 ton odpadnih zdravil.

Neppravilno ravnanje z zdravili ima lahko velike posledice za človeka in okolje. Že z majhnimi količinami nepravilno odvrženih zdravil v naravi povzročimo nepopravljivo škodo. S pronicanjem v podtalnico lahko preidejo v pitno vodo, zato jih nikakor ne smemo zavreči med običajne gospodinjske odpadke. Prav tako jih ne smemo odplakniti skozi straniščno školjko.

Farmacevti svetujejo, da preostanka predpisanih oziroma priporočljivih zdravil po končanem zdravljenju ne shranjujemo, razen če gre za zdravilo, ki je del domače zaloge za pomoč ob lajšanju blažjih zdravstvenih težavah. Gorenjske lekarne opozarjajo, da je zdravilo iz »domače lekarne« lahko nevarno v primeru neustreznega

uporabe. Obstaja pa tudi nevarnost zastrupitve, predvsem otrok, zato se priporoča redno spremljanje zaloge zdravil, saj lahko le tako ugotovimo, če zdravila kažejo znake kvarjenja ali če jim je potekel rok uporabnosti. Takih zdravil ne smemo več uporabiti. Da so zdravila pokvarjena, lahko ugotovimo sami, in sicer ko se tablete začnejo drobiti, ko razpokajo, spremenijo barvo ali površinski izgled. Kapsule prav tako razpokajo, se zmehčajo

V naši občini lahko odpadla zdravila oddate v zbirni center v Todražu vsako sredo med 11. in 17. uro in ob sobotah med 8. in 12. uro. Oddaja zdravil je mogoča tudi v okviru akcije zbiranja nevarnih odpadkov s premično zbirnico.

ali zlepijo, tekočine se zgostijo, spremenijo barvo, okus ali vonj, tube počijo ali puščajo, vsebina se strdi. Mazila in kreme pa spremenijo vonj ali videz (strjena vsebina, odpuščanje vode ali olja, spremenjena barva ...).

Neuporabna in neuporabljena zdravila je treba pravilno uničiti. Odložiti jih moramo med posebne komunalne odpadke, saj se tako zmanjša nevarnost tveganja, ki ga ta zdravila predstavljajo za zdravje človeka in okolje. Neuporabna zdravila se lahko oddajo v vsaki lekarni, kjer je organizirano ločeno zbiranje odpadnih zdravil. Poskrbljeno pa je tudi za strokovno uničevanje. Posebne zabojnike za neuporabna zdravila imajo tudi specializirane prodajalne. Lekarne obveščajo, da ne sprejemajo injekcij in drugih ostrih predmetov, medicinsko-tehničnih pripomočkov in kemikalij ter izdelkov, ki sodijo med običajne komunalne gospodinjske odpadke.

Lidija Razložnik

Poslovilni objekt Stara Oselica

Po nekaj letih že nujna popravila

Mrliška vežica v Stari Oselici čaka na popravilo.

Ob smrti svojcev je mogoče koristiti novejši poslovilni vežici v Novi in Stari Oselici, Gorenji vasi, Poljanah in Leskovici, starejši objekt pa v Lučinah in, če je nujno, tudi v Javorjah.

Od 1. januarja 2012 veljajo nove, višje cene. Cenik letnega najema grobov (dvojnega: 20,77 evra, trojnega: 31,17 evra, otroškega, žarnega, enojnega: 10,39 evra) je enak po vsej občini. Cenik najema poslovilnih objektov pa se v Novi Oselici (40,94 evrov) razlikuje od ostalih (52,63 evra), in to zaradi različnih stroškov in opreme. Prihodki iz najemnin za poslovilne objekte se porabijo za pokrivanje električne energije, potrošnega materiala in zavarovanje. Prihodki iz grobarin se namenijo za pokrivanje tekočih stroškov, kot so odvoz odpadkov, nakup peska za med grobove, za kemično zatiranje plevela, za manjša vzdrževalna dela in za plačilo gospodarja.

Razlike v ceni zakupa žarnega groba so tudi med Novo Oselico (120 evrov) in ostalimi (82,47 evra), predvsem zaradi novejši gradnje in načina opremljenosti groba.

Pripombe o napakah pri gradnji v zvezi s poslovilnim objektom je slišati za Staro Oselico. Na odpravo pomanjkljivosti se je izvajalca gradbenih del, Tomaža Knifica (Ambienta),

opozarjalo v letih 2010 in 2011. Opozorila so bila po besedah Kristine Knific neuspešna. Podjetje je šlo v stečaj in dela je prevzel drug izvajalec. Ugotovil je, da je razlog za odstopanje neustrezna obloga in neustrezna izvedba pritrdjevanja obloge. Del ometa tudi delno sega čez hidroizolacijo in zato vleče vlago na fasado.

Potrebno bo odrezati del ometa, ki sega čez hidroizolacijo, da bodo napake kakovostno popravljene in težave odpravljene, kar se bo zgodilo spomladi. Očitno sproti strokovni nadzor ob gradnji tega ni zaznal oziroma dela ni opravil dovolj temeljito. Izvedli bodo popravila, drugih del pa ne načrtujejo. Objekt ni več v garanciji.

Stroške bo glede na razmere krila občina, ki pa v tekočem letu nima drugih načrtov za obnovitve ali posodobitve na pokopališčih oz. pri poslovilnih vežicah.

Po mnenju več občanov je objekt v Stari Oselici načrtovan in grajen za tople kraje, z enim poslovilnim prostorom, brez zaprtega predprostora. Krajanje pa ga rabijo tudi v mrzlem delu leta. Arhitekt je bil izbran skladno z zahtevami o javnem naročanju. Načrt poslovilnega objekta sta v fazi izdelave projekta arhitekt in takratni župan predstavila krajanom KS Trebija, vendar na predstavitvi niso bili podani predlogi izboljšav.

Z vidika arhitekture je poslovilni objekt ličen, lepo umeščen v prostor, predvsem se lokacijsko sklada s cerkvijo, vendar je nivo uporabnosti osrednjega prostora omejen zaradi njegove majhnosti. Sicer pa so bile pred gradnjo preverjene oz. dokazane reference izbranega izvajalca za gradnjo.

Milka Burnik

Podaljšan rok prijave za lokalne dobavitelje

Mercator je podaljšal rok, do katerega lahko slovenski kmetje in manjši pridelovalci oddajo vlogo za sodelovanje pri dobavi domačih pridelkov na Mercatorjeve police. Da bi se povabilu odzvalo čim več interesentov, so rok podaljšali do konca marca 2012. V Mercatorju so se za povabilo odločili zato, ker želijo spodbujati lokalne, slovenske pridelovalce in na policah prodajati izdelke slovenskega porekla. Kot je poudarila izvršna direktorica sektorja upravljanja blagovnih skupin Manja Lampe, iščejo učinkovite in okolju prijazne rešitve za manjše pridelovalce in slovenske kmetovalce. Za čim boljše sodelovanje si po njenih besedah prizadevajo tudi zato, ker lahko skupaj bolje zadovoljijo potrebe trga, zagotovijo, da izdelki prej pridejo do potrošnikov in nimajo za sabo tisoče prevoženih kilometrov. Hkrati s tem pa omogočijo tudi prodajo slovenskim pridelovalcem. Pogoji za sodelovanje so objavljeni na spletni strani www.mercator.si. Več o akciji si lahko preberete tudi v februarški številki Podblegaških novic na strani 13.

T. D.

Občina Gorenja vas - Poljane
Poljanska cesta 87
4224 Gorenja vas
D. Š.: SI 63943026

Občina Gorenja vas - Poljane, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas, na podlagi Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 86/10), Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 34/11) in Letnega načrta razpolaganja s stvarnim premoženjem občine Gorenja vas - Poljane za leto 2012 objavlja

JAVNI RAZPIS za prodajo nepremičnine z javnim zbiranjem ponudb

I. Prodajalec

Občina Gorenja vas - Poljane, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas.

II. Predmet prodaje

Poslovna stavba na naslovu Todraž 1, 4224 Gorenja vas (parc. št. 432/1, k. o. Dolenja Dobrava – poslovna stavba z neto tlorisno površino 874,40 m² in s pripadajočim zemljiščem (parkiriščem in dvoriščem) v izmeri 2.056 m². Predmet prodaje so pisarniški prostori z izjemo dveh pisarn v pritlični etaži stavbe, ki imata pravico do souporabe skupnih prostorov. Skupni prostori (hodnik, stopnišče, vhod, sanitarije, telefonska centrala, toplotna postaja) ter zunanje dvorišče in parkirišče bodo po izdelavi Akta o oblikovanju etažne lastnine v skupni rabi in v solastnini vseh imetnikov lastninske pravice v poslovni stavbi. Ponudba posameznega ponudnika se lahko nanaša na enega ali več delov stavbe iz prejšnjega odstavka, kateremu pripada sorazmerni del pripadajočega zemljišča. Zemljiškoknjižno stanje nepremičnine je urejeno, nepremičnina je komunalno opremljena. Del poslovne stavbe je obremenjen z najemnim razmerjem.

III. Izklicna cena

Izklicna cena za nepremičnino znaša 466,54 €/m², v ceno pa je že vključen tudi solastninski delež na pripadajočem zemljišču. Prodaja nepremičnine pod ceno, nižjo od izklicne, ni možna.

V izklicni ceni ni zajet davek na promet z nepremičninami (2 %). Davek na promet z nepremičninami, stroške overitve pogodbe ter stroške vpisa lastninske pravice v zemljiško knjigo plača kupec.

IV. Merilo za izbiro

Merilo za izbiro ponudnika je najvišja ponujena cena. Prodajalec si pridržuje pravico pred končnim izborom opraviti dodatna pogajanja s posameznimi ponudniki.

V. Varščina za resnost ponudbe

Za resnost ponudbe so ponudniki dolžni do roka, ki velja za oddajo ponudbe, vplačati varščino v višini 10 % ponujene cene na transakcijski račun Občine Gorenja vas - Poljane, številka 01227-010007212, odprt pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila, območna enota Kranj, ter obvezno navesti namen nakazila: varščina, pri nakazilu pa navesti model 00, sklic 724. Izbranemu ponudniku bo varščina brezobrestno všteta v kupnino. Neizbranemu ponudniku bo varščina brez obresti vrnjena v 15 dneh po končanem izboru najugodnejšega ponudnika. Potrdilo o vplačilu varščine je obvezni sestavni del ponudbe.

VI. Vsečina ponudbe

Pisna ponudba mora vsebovati:

- ime in priimek oziroma firmo ponudnika ter naslov stalnega bivališča oziroma sedež ponudnika,
- fizične osebe in samostojni ponudniki morajo v ponudbi navesti naslednje podatke: ime in priimek, naslov stalnega ter začasnega bivališča, EMŠO, davčno številko in številko TRR,
- pravne osebe morajo v ponudbi navesti naslednje podatke: naziv in sedež, davčno številko, matično številko, številko TRR ter podatke o zakonitem zastopniku,
- navedbo ponujene cene za nepremičnino na obrazcu, ki ga ponudnik dobi na sedežu Občine Gorenja vas - Poljane ali na spletnih straneh Občine.

Ponudbi je potrebno priložiti:

potrdilo o plačilu varščine, ki ga potrdi poslovna banka, ki je izvedla plačilo, pisno izjavo, da ponudnik razume vse točke iz tega razpisa ter da se z njimi strinja in da sprejema razpisne pogoje. Ponudbo mora podpisati pooblaščen oseba ponudnika. Ponudba, ki ne bo vsebovala vseh zahtevanih sestavin, se bo štela za neustrezno.

VII. Postopek izbire najugodnejšega ponudnika:

Izbor najugodnejšega ponudnika bo opravila pristojna komisija, ki jo imenuje župan, in sicer na podlagi merila najvišje ponujene cene. Pred dokončnim izborom lahko komisija pozove posamezne ponudnike k oddaji nove ponudbe ali z njimi opravi dodatna pogajanja. Komisija bo vse ponudnike obvestila o izboru v 30 dneh po odpiranju ponudb oziroma v 30 dneh po opravljenih dodatnih pogajanjih. Izbrani ponudnik mora najkasneje v 15 dneh od prejema obvestila o izbiri in poziva k podpisu predpogodbe s prodajalcem skleniti predpogodbo za nakup nepremičnine. Če izbrani ponudnik v navedenem roku ne podpiše predpogodbe, velja, da je odstopil

od ponudbe. V tem primeru ima Občina Gorenja vas - Poljane pravico obdržati dano varščino.

Po zaključku postopka izbire najugodnejšega ponudnika oz. ponudnikov (po sklenitvi predpogodb) bo, skladno s prejetimi ponudbami in izvedenimi pogajanjmi, izdelan Akt o oblikovanju etažne lastnine in vključena etažna lastnina v zemljiško knjigo. Stroške izdelave Akta o oblikovanju etažne lastnine nosi Občina Gorenja vas - Poljane.

Po pravnomočnosti sklepa o vključbi etažne lastnine v zemljiško knjigo bo prodajalec ponudnika pozval, da mora najkasneje v 15 dneh od prejema poziva k podpisu pogodbe s prodajalcem skleniti kupoprodajno pogodbo za nakup nepremičnine. Če kupec v navedenem roku ne podpiše kupoprodajne pogodbe, velja, da je odstopil od ponudbe. V tem primeru ima Občina Gorenja vas - Poljane pravico obdržati dano varščino.

Izbrani ponudniki bodo lahko, po podpisu predpogodbe, za čas do prenosa lastništva s kupoprodajno pogodbo, z Občino Gorenja vas - Poljane sklenili najemno pogodbo za poslovne prostore, ki bodo predmet predpogodbe.

Celotno kupnino bo kupec poravnal v roku 30 dni od podpisa kupoprodajne pogodbe na EZR prodajalca, Občine Gorenja vas - Poljane. Plačilo kupnine v tem roku bo predstavljalo bistveno sestavino kupoprodajne pogodbe.

VIII. Dodatni pogoji prodaje

- nepremičnina se prodaja po načelu videno–kupljeno; kasnejše reklamacije se ne upoštevajo,
- Občina Gorenja vas - Poljane lahko brez kakršne koli odškodninske odgovornosti do sklenitve pogodbe prekine oziroma ustavi postopek prodaje, ne da bi za to navedla razloge, pri čemer se ponudnikom vrne plačana varščina, ponudnikom pa se lahko povrne stroški v višini izkazanih stroškov za prevzem razpisne dokumentacije,
- obveznost prodajalca, da sklene pogodbo s ponudnikom, ki predloži najugodnejšo ponudbo, je izključena,
- dana ponudba veže ponudnika še 60 dni po izteku roka za oddajo ponudb,
- prodajalec si bo s kupoprodajno pogodbo izgovoril odkupno pravico, da je pri morebitni prodaji nepremičnin, ki so predmet tega javnega povabila, kupec dolžan nepremičnino najprej ponuditi v odkup prodajalcu (Občini Gorenja vas - Poljane; odkupnemu upravičencu), in sicer pod enakimi pogoji, kot jo Občina Gorenja vas - Poljane prodaja kupcu s to pogodbo (vrniti kupnino brez obresti). Občina Gorenja vas - Poljane bo lahko to odkupno pravico uveljavljala v 15 letih po podpisu kupoprodajne pogodbe, ta pravica pa bo vpisana tudi v zemljiški knjigi. V primeru vlaganj kupca v predmetne nepremičnine, jih bo ocenil sodno zapriseženi cenilec in se bodo upoštevala pri določitvi kupnine,
- ponudbe, ki bodo nižje od izklicne cene ali ki bodo prispale po preteku razpisnega roka ali v nasprotju s tem razpisom oziroma bodo nepopolne, se ne bodo upoštevale,
- zemljiškoknjižni prenos lastninske pravice se opravi po plačilu celotne kupnine.

S sklenitvijo pogodbe bo kupec sprejel tudi naslednje obveznosti:

- da bo sam nosil vse stroške, povezane z morebitno adaptacijo kupljenih prostorov (npr. stroški rušenja, gradnje, pridobivanja soglasij in dovoljenj itn.),
- da bo dovolil prekope zemljišča zaradi izgradnje oziroma rekonstrukcije obstoječega ali novega javnega infrastrukturnega omrežja ter da bo v ta namen s prodajalcem sklenil ustrezne služnostne pogodbe.

Obveznosti iz te točke bodo bistveni sestavni del kupoprodajne pogodbe in njihova kršitev bo lahko predstavljala podlago za odstop prodajalca od pogodbe.

IX. Rok za oddajo ponudb

Ponudba se bo štela za pravočasno, če bo prispela najkasneje do 16. aprila 2012 do 12. ure na naslov: Občina Gorenja vas - Poljane, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas. Na kuverti mora biti vidno navedeno: »Ne odpiraj – Ponudba za nakup nepremičnine« in polni naslov ponudnika. Javno odpiranje ponudb bo 16. aprila 2012 ob 13. uri v sejni sobi na sedežu prodajalca. Predstavniki ponudnikov se morajo v primeru prisotnosti pri odpiranju ponudb izkazati z osebnim dokumentom oziroma pisnim pooblastilom ponudnika.

X. Dodatne informacije

Za zainteresirani ponudniki lahko pridobijo podrobnejše informacije o nepremičnini, ki se prodaja, na tel. št. 04/51-83-124. Ogled nepremičnine je mogoč po predhodnem dogovoru.

Občina Gorenja vas - Poljane
Milan Čadež, župan

Bi uporabljali novo linijo javnega prometa?

Redna avtobusna linija bi ob jutranjih in popoldanskih konicah vozila na železniško postajo v Škofjo Loko ali skozi Lučine v Ljubljano. Odločitev o tem, katero linijo bi bilo najbolj smiselno vzpostaviti, je odvisna od interesa občanov. Sporočite ga na Občino Gorenja vas - Poljane!

Če bi vam neposredna avtobusna povezava do železniške postaje v Škofji Loki prišla prav, to sporočite na Občino.

V Ljubljano se vsak dan – ali na delo ali na fakultete oziroma srednje šole – vozi precej občanov. Ti se največkrat sami v avtu v koloni pomikajo proti prestolnici ali na železniški postaji v Škofji Loki iščejo, kje bi lahko parkirali avto, da bi se do Ljubljane odpeljali z vlakom. Da bi se izognili zamudnemu iskanju parkirnega mesta oziroma prometnim konicam v Ljubljani, je občinski svetnik Žan Mahnič na zadnji seji občinskega sveta predlagal, da bi vzpostavili redno avtobusno linijo. Potekala bi od Žirov do železniške postaje v Škofji Loki – brez post-

anka na glavni avtobusni postaji v Škofji Loki –, druga pa bi potekala od Žirov do Poljan in nazaj do Gorenje vasi, čez Lučine do Ljubljane. Pot do Ljubljane je prek Lučin in Horjula resda nekoliko bolj ovinkasta, a brez zastojev in semaforjev ter zato vse pogostejša izbira občanov, ki se vsak dan vozijo v prestolnico.

Že preverjali izvedbo

Občinska uprava je že preverila, kako bi lahko predlog tudi uresničili. Po prvih informacijah

pa so naleteli na težavo glede organiziranja povratnega prevoza z železniške postaje domov, saj študenti vsakodnevne študijske obveznosti zaključujejo zelo razpršeno. To pomeni, da v vseh terminih, ko se študenti vračajo iz Ljubljane, izrednih prevozov ni mogoče zagotoviti. Proučiti je treba tudi, kako bi to vplivalo na obisk jutranjega avtobusa, saj študenti potrebujejo avtobusni prevoz v obe smeri. Enako velja za avtobusno linijo čez Lučine do Ljubljane, ki je pogosto hitrejša povezava do glavnega mesta kot skozi Škofjo Loko. Zato na občini pozivajo vse, ki bi bili zainteresirani za uporabo katere od omenjenih možnosti javnega prevoza, da to javijo na telefonsko številko 04/51-83-100 ali po elektronski pošti na info@obcina-gvp.si.

Razpis za prevoznike

Na podlagi izkazanega interesa bodo na občini preučili nadaljnje korake. Možna je tudi objava razpisa za evidentiranje zainteresiranih prevoznikov. V letu 2012 ni možna izvedba razpisa, ki bi vključeval sofinanciranje navedenih izrednih avtobusnih linij, če bi se izkazalo, da bi bile te nerentabilne. Občina namreč v proračunu za letošnje leto nima zagotovljenih finančnih sredstev, prihodki proračuna pa se iz meseca v mesec krčijo. »K pobudi želimo pristopiti pozitivno, saj bi bili njeni pozitivni učinki večplastni, vendar za zdaj še ni mogoče napovedati, kdaj in kako jo bo mogoče realizirati. Vendar bo občina naredila vse, kar je v njeni moči, da se navedena pobuda podpre,« je dejal župan Milan Čadež. Z izbiro javnega prevoza bi občani ne le razbremenili sebe jutranjega in popoldanskega stresa zaradi razmer v prometu, ampak tudi prispevali k manjšemu onesnaževanju okolja zaradi izpušnih plinov.

Tina Dolenc

Enkrat tedensko bo v Gorenji vasi policist

V prostorih krajevnega urada v Gorenji vasi bo od aprila dalje vsako sredo med 14. in 16. uro prisoten policist. Opravljal bo vse naloge, ki jih policisti lahko opravljajo na sedežih svojih policijskih postaj, so sporočili s Policijske uprave Kranj. Za urejanje zadev na policiji tako občanom ne bo več treba v Škofjo Loko, obravnave z zapisniki bodo lahko opravili v Gorenji vasi, s svojimi potrebami se bodo lahko na policijo obračali neposredno preko gorenjevaške policijske pisarne.

Pobudo za ustanovitev policijske pisarne je župan Milan Čadež podal na novembrskem posvetu s predstavniki Policijske uprave (PU). »Po proučitvi varnostnih razmer na območju PP Škofja Loka in nato izvedenem skupnem sestanku pristojnih predstavnikov PU Kranj, PP Škofja Loka in Občine Gorenja vas - Poljane, smo sprejeli odločitev o ustanovitvi policijske pisarne. S tem se bo povečala prisotnost policistov na območju občine ter sodelovanje policije z lokalno skupnostjo in njenimi občani,« so še sporočili s Policijske uprave Kranj.

Da je prisotnost policije v Poljanski dolini nujna, predvsem z vidika preventive in sodelovanja

z občani, za zagotavljanje splošne varnosti, se strinja župan Milan Čadež. »Na Občini ocenjujemo, da je to velika pridobitev za občane, saj jim približujemo del storitev, ki so jih do zdaj opravljali v Škofji Loki. Smo pa tudi pozitiven primer delovanja policije med slovenskimi občinami, ki prav tako racionalizira svoje delovanje, zato smo hitrega odziva in dobrega sodelovanja policije toliko bolj veseli,« je dodal župan.

T. D.

Upokojenci imajo novo vodstvo

DU za Poljansko dolino je na zadnjem občnem zboru izvolil novo vodstvo. Mesto predsednika je prevzel Jože Novak, podpredsednik je Franci Fortuna, blagajnik je postal Andrej Derlink, Danica Oblak je ostala tajnica.

Kot je povedal Novak, ki upokojencem predseduje prvič, so na zboru uvedli novost na področju poverjenikov, zaradi katere so morali spremeniti tudi pravila društva. Določili so namreč štiri poverjenike, ki bodo skrbeli za določena področja v društvu.

Poverjenik za kulturo je Milena Kejžar, za socialo Cirila Žagar, za šport Pavle Čadež ter za pohodništvo in planinstvo Valentin Bogataj. Na prvi seji novega vodstva, ki bo predvidoma do konca marca, bodo začrtali program dela, poverjeniki pa bodo predstavili svoj pogled na delo.

L. R.

Krajši delovni čas na Sovodnju in v Poljanah

Pošta Slovenije naj bi po neuradnih podatkih zaradi racionalizacije poslovanja skrajšala delovni čas pošt v Poljanah in na Sovodnju. Predvideni ukrepi bi predvsem na Sovodnju za krajanse pomenili hud udarec.

Informacije o krajšanju delovnega časa obeh pošt smo želeli preveriti na sedežu podjetja v Mariboru in jim zastavili več vprašanj o razlogih za tak ukrep, novem urniku in kako nameravajo kljub temu zagotoviti izvajanje poštne storitve. Vprašali smo jih tudi, zakaj pošta, ki je namenjena na Sovodnjem, zdaj najprej potuje v Žiri in šele nato na Sovodnjem. Na Pošti Slovenije so bili z odgovori skopi in so v sporočilu zapisali le, da že dolgo pripravljajo projekt optimizacije delovnih časov pošt, ki ga bodo izvedli postopno do sredine letošnjega leta. »Posamezne javnosti, tudi medije, bomo pred izvedbo sprememb delovnih časov pošt pravočasno obvestili. Zdaj so v pripravi še končni predlogi in vam podrobnejših informacij, žal, ne moremo posredovati,« so še zapisali. Po naših podatkih naj bi delovni čas v Poljanah skrajšali na tri ure dopoldan (od 8. do 10.30) in tri ure popoldan (od 14.30 do 17.00), na Sovodnju pa celo le na dve uri na dan.

Konec februarja se je v občini mudilo vodstvo poslovne enote Pošte Slovenije za Gorenjsko. Povedali so, da že dalj časa spremljajo poslovanje na poštah, evidentirajo obisk in ga skušajo izboljšati s uvajanjem dodatnih storitev. Kljub temu je ponekod obisk premajhen, zato ni mogoče zagovarjati obstoječega delovnega časa, zato uprava v Mariboru pričakuje reorganizacijo. Župan Milan Čadež je pojasnil podrobnosti srečanja: »Obširno smo jim predstavili položaj pošte na Sovodnju in njeno specifično vlogo, saj poleg običajne funkcije pošte opravlja tudi druge naloge v kraju, v katerem denimo ni na voljo bankomata. Čim daljši odpiralni čas je zato za krajanse zelo pomemben, poleg tega pa so druge pošte precej oddaljene. Te enote zato ni mogoče presojati po

enakih kriterijih kot denimo pošte v večjih krajih, kjer občani lahko izbirajo, kje bodo opravili določeno storitev.« Po besedah župana je vodstvo enote Pošte Slovenije za Gorenjsko zagotovilo, da bodo navedeno stališče proučili in ga posredovali tudi na upravo v Maribor. Že zdaj pa so zagotovili, da bodo ob morebitni reorganizaciji odpiralnega časa vsekakor poskrbeli, da bo pošta večkrat odprta popoldne, da bodo tako njene storitve približane krajanom in njihovim potrebam.

Pripravljajo protestni dopis

Krajevna skupnost Sovodnje je že napovedala protestni dopis glede krajšanja delovnega časa, zato bodo z občinsko upravo pripravili skupno pisno stališče o problematiki, ki ga bodo posredovali upravi Pošte Slovenije. »Pričakujem, da bo dosežena rešitev, ki bo sprejemljiva za vse strani. Čakamo pa tudi na odgovor Gorenjske banke za postavitev bankomata na Sovodnju,« je dodal župan.

Sicer pa so s Pošte Slovenije nedavno poslali sporočilo za javnost o tem, da so z obiskom strank na poštah okencih zelo zadovoljni. Zapisali so,

Kako pogosto bodo zaprta vrata pošte v Poljanah? da na vseh poštah v Sloveniji na dan zabeležijo v povprečju 401.338 obiskov oziroma v povprečju 763 obiskovalcev na dan na eno pošto. O dobrem poslovanju pišejo tudi v letnem poročilu. Po navedenih podatkih je Pošta Slovenije v letu 2011 ustvarila 10,5 milijona evrov dobička pred davkom, kar je sicer manj kot v letu 2010, a to je posledica slabitve naložb v delnice NKBM. Brez upoštevanja omenjene slabitve bi bil čist poslovn izid Pošte Slovenije v primerjavi z letom 2010 višji za 15 odstotkov. V letu 2011 so opravili za 1,12 milijarde storitev, kar je za odstotek manj kot leto prej.

Tina Dolenc

Tržnica

Priložnost za ponudnike in za nakup domačih izdelkov

Marca so se že 13. leto zapored začele tržnice kmetijskih pridelkov in izdelkov. V Gorenji vasi je postavljena vsako drugo soboto v mesecu na vaškem trgu pri vodnjaku od 8. do 12. ure.

Namen tržnic kmetijskih pridelkov in izdelkov je bil ob ustanovitvi predvsem povečati njihovo prepoznavnost in odprtje prodajnih poti. Danes sicer za večino ponudnikov to ni več edini način, saj svoje pridelke in izdelke prodajajo prek različnih kanalov. Kljub temu je prodaja na tržnicah dobra in pogosto se zgodi, da kateri izmed ponudnikov prej zapusti tržnico, ker uspe vse prodati. Tako je pojasnila Kristina Miklavčič, vodja projekta pri Razvojni agenciji Sora.

Babica Jerca in Dedek Jaka ali pa imajo druge certifikate, ki dokazujejo kakovost, zato je skrb potrošnikov o ustreznosti izdelkov odveč. Dodatno zagotovilo za potrošnike pa je tudi registracija dejavnosti – ali kot dopolnilna dejavnost na kmetiji ali kot osebno dopolnilno delo –, ki je pogoj za sodelovanje ponudnikov na tržnici.

Lani so od marca do decembra pripravili 40 tržnic, torej po deset v vsakem kraju. V Škofji Loki se je predstavilo med 16 in 23 ponudnikov,

ponudbo pridelkov in izdelkov bi radi še izboljšali, zato k predstavitvi na tržnicah vabijo tudi nove ponudnike. Na tržnici v Gorenji vasi, kjer je običajno postavljenih med štiri in šest stojnic, pogrešajo predvsem ponudnike sadja, na primer kompotov, marmelad, suhega sadja ipd., ter zeliščarje. Kupiti pa je že mogoče kruh in pekarske izdelke, jušne rezance, med, suhomesnate izdelke, sir in ostale mlečne izdelke ter izdelke domače in umetnostne obrti. Občasno bo ponudbo popestril tudi ponudnik oljčnega olja. Miklavčičeva je poudarila, da so to izdelki višje kakovosti, ki so bodisi vključeni v blagovno znamko

nikov, v Železnikih pet in v Žireh med šest in osem. Za celostno podobo tržnic poskrbijo z enotnimi prti blagovne znamke in predpasniki, ki jih nosijo ponudniki. Cena najema stojnice znaša za ponudnike s škofjeloškega območja 12 evrov oziroma šest evrov za ponudnike izdelkov domače in umetnostne obrti. Vsi ponudniki, ki bi se želeli predstaviti na kateri izmed tržnic, lahko dobijo dodatne informacije pri Kristini Miklavčič na telefonski številki 04/50-60-225 ali ji pišejo prek elektronske pošte na kristina.miklavcic@ra-sora.si.

Tina Dolenc

V Škofji Loki Ekološka tržnica

Od marca bo vsako sredo med 16. in 19. uro na Mestnem trgu v Škofji Loki tudi Ekološka tržnica. Predstavljena bo pestra ponudba ekoloških pridelkov in izdelkov ter izdelkov, vključenih v blagovni znamki Babica Jerca in Dedek Jaka, naravni izdelki iz škofjeloških hribov. Na voljo bodo ekološki pridelki in izdelki, kot so zelenjava, krompir, kislo zelje, repa, sadje, suho sadje, sadni izdelki, marmelade, sirupi, sokovi, kis, jajca, čaji, zelišča, različne vrste mok, kosmičev, zdroba. V okviru ponudbe izdelkov blagovnih znamk Babica Jerca in Dedek Jaka, naravni izdelki iz škofjeloških hribov, bodo obiskovalci tržnice lahko izbirali tudi med pekarskimi izdelki.

K sodelovanju so povabljeni tudi ponudniki ekoloških pridelkov in izdelkov. Dodatne informacije dobite na RAS pri Jerneji Lotrič, na telefonski številki 04/50-60-222 ali po e-pošti jerneja.lotric@ra-sora.si.

L. R.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

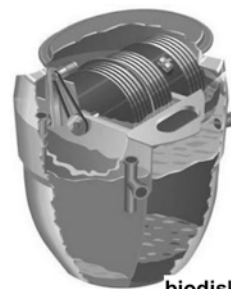
KATERO MALO KOMUNALNO ČISTILNO NAPRAVO IZBRATI?

Lastniki stavb na redkeje poseljenih območjih, ki ne bodo priključeni na javni kanalizacijski sistem, bodo do konca leta 2015 oziroma 2017 morali sami poskrbeti za izgradnjo male čistilne naprave ali nepretočne greznice. Zadnje bodo dovoljene le tam, kjer čiščenje z malo komunalno čistilno napravo ni tehnično izvedljivo zaradi prepovedi odvajanja odpadne vode v vode ali posebnih razmer, kot so posebne geografske razmere ali nestalno naseljene stavbe. Odločitev o tem, katero malo komunalno čistilno napravo z zmogljivostjo čiščenja do 50 populacijskih ekvivalentov (MKČN) izbrati, bo poleg investitorjevih preferenc odvisna od sredstev, razpoložljivega prostora za vgradnjo, možnosti za oskrbo z električno energijo, količine (nihanja v dnevni količini) in sestave komunalne odpadne vode ter omejitev glede odvajanja v okolje (npr. varovana območja).

Po tehnologiji čiščenja ločimo **aerobne čistilne naprave**, pri katerih biološko čiščenje izvajajo anaerobni mikroorganizmi, ki za življenje potrebujejo zrak, ter **anaerobne naprave**, pri katerih biološko čiščenje izvajajo anaerobni mikroorganizmi, ki čistijo vodo brez dovajanja zraka. Anaerobne naprave so ugodnejša rešitev z vidika nižjih obratovalnih stroškov, ker ni stroška za električno energijo (zračenje ni potrebno), obseg njihove ponudbe na trgu pa je manjši.

Med aerobne naprave spadajo naprave s pritrjeno biomaso (mikroorganizmi so pritrjeni na trdno podlago) in naprave z razpršeno biomaso oziroma aktivnim blatom (mikroorganizmi so v suspenziji, postopek temelji na vračanju prosto lebdeče biomase v biološki reaktor). Aerobne so tudi rastlinske čistilne naprave.

K **sistemom s pritrjeno biomaso** štejemo *precejalnike*, *biofiltre* in *biodiske* oz. *potopnike*. **Precejalniki** so najstarejši postopki čiščenja odpadne vode, gre za izboljšane talne filtre. Primerni so za manjša naselja, saj dosegajo visoke učinke čiščenja in so cenovno dostopni. Za pravilno delovanje je potreben reden nadzor in vzdrževanje, zato jih je smotno vgrajevati v večje naprave (nad 50 populacijskih ekvivalentov). **Biofiltri** so pretočni aerobni reaktorji, napolnjeni s plastičnim, mineralnim ali drugim nosilnim materialom z veliko površino. Proces je srednje učinkovit in se pogosto maši, zato ni primeren za odpadne vode z večjimi količinami suspendiranih snovi (spiranje filtrirnega medija). **Biodiski** so enostavna tehnologija z zanesljivim delovanjem, ki je manj občutljiva na nihanje hidravlične in biološke obremenitve (zato primerna tudi za manjša naselja), njihova prednost je tudi majhna poraba električne energije. Slaba stran so lahko veliki gibljivi deli, ki pri nepreverjenih napravah lahko povzročajo težave. Pri nas se ne prodajajo več, lahko pa se jih naroči neposredno pri evropskih proizvajalcih.

biodisk

Sistemi z razpršeno biomaso so lahko *sekvenčni (SBR) ali kontinuirani (pretočni)*. Pri **SBR** (sekvenčni biološki reaktor) vse faze čiščenja potekajo v istem reaktorju po principu 'napolni in prazni'. Je ena od najbolj učinkovitih tehnologij, ki je manj občutljiva na nihanja v količini odpadne vode na dotoku. Računalniško krmiljenje lahko avtomatsko delovanje naprave postavi v varčni način delovanja, ko naprava ni polno obremenjena. Zaradi številnih elektronskih in električno gnanih komponent (kompresor, elektro-magnetni ventil) pa je v svoji življenjski dobi nekoliko dražji za vzdrževanje.

Pri **pretočnih napravah** se voda neprekinjeno pretaka skozi različne faze (reaktorje) v sistemu. Naprava vsebuje več prekatov, vsak izmed njih ima svojo funkcijo čiščenja in v vseh se izvajajo procesi čiščenja istočasno. Biomasa se z aktivnim mešanjem ali prezračevanjem vzdržuje v stalnem gibanju. Prednost je v tem, da razen puhala ni večjih gibljivih delov. Slabost teh naprav je občutljivost na neenakomerne dotoke odpadnih voda, predvsem v primeru povečanega dotoka odpadne vode, ko je lahko učinek čiščenja slabši, hkrati pa se v iztok izpere več mikroorganizmov.

MBBR

Pri sistemu z oznako **MBBR** (Moving Bed Biofilm Reactor) so v prezračevalni bazen dodani drobni nosilci iz naravnih ali umetnih mas, različnih oblik, z veliko notranjo površino. V njih naseljeni mikroorganizmi skupaj z njimi plavajo po prezračevalnem bazenu, vendar ne morejo uhajati v okolje. Vzdrževanje je zaradi enostavnosti in zanesljivosti poceni, saj vzdržujemo le kompresor, ki ga krmili programska ura. Prednost je še v manjših zahtevah po prostoru za vgradnjo ter manjši količini blata kot pri običajnih napravah. Sistem je še posebej primeren za manjša naselja, kjer mora biti upravljanje naprave enostavno in ekonomično.

Značilnost **MBR** (membranski biološki reaktor) čistilnih naprav je izredno visoka kakovost iztoka. V prezračevalni del naprave je potopljen membranski modul (nekateri naprave imajo v ta namen poseben bazen). Očiščeno vodo iz naprave črpamo skozi pore membrane, skozi katero pa ne morejo prestopiti vsi neraztopljeni delci, ki bi drugače lahko izplaval iz naprave. Stroški obratovanja so zaradi manjveje in čiščenja membran višji.

Pri odločitvi za nakup MKČN je potrebno preveriti obstoj in vsebino izjave o skladnosti ter CE oznako, ki predstavlja proizvajalčevo zagotovilo, da je MKČN kot gradbeni proizvod izdelana skladno z zahtevami. Tipske MKČN so izdelane v skladu s standardi od **SIST EN 12566-1** do **SIST EN 12566-5** in se proizvajajo v serijski proizvodnji, ki poteka po vnaprej določenih proizvodnih postopkih in postopkih nadzora proizvodnje. Skladnost MKČN z omenjenim standardom se preverja v okviru začetnega tipskega preizkušanja MKČN, ki ga lahko izvaja priglašeni laboratorij (akreditirana organizacija za to dejavnost) in na osnovi rezultatov testiranja izda poročilo. Če iz poročila izhaja, da MKČN izpolnjuje zahteve standarda, lahko proizvajalec ali od njega pooblaščen oseba za vsako proizvedeno MKČN izda izjavo o skladnosti in jo označi s CE znakom.

Večina na trgu dostopnih tipskih MKČN je izdelanih skladno s standardom **SIST EN 12566-3**, ki se nanaša na **predizdelane in/ali na mestu postavitve sestavljene MKČN za komunalne odpadne vode iz stanovanjskih stavb**. V pomoč investitorjem pri odločitvi o tem, katero MKČN izbrati, je na voljo **seznam ustreznih MKČN**, ki ga je objavila Gospodarska zbornica Slovenije: http://www.gzs.si/slo/panoge/zbornica_komunalnega_gospodarstva/55005. Poleg pregleda dokumentacije MKČN (izjava o skladnosti, tehnični podatki in navodila za obratovanje in vzdrževanje), upoštevanja pričakovane življenjske dobe, obsega garancije in predvidenih stroškov vgradnje, obratovanja in vzdrževanja je priporočljivo, da investitorji izvedejo tudi ogled že vgrajenih MKČN.

Strokovni članek je nastal v okviru LEADER projekta: »OČISTIMO VODO«.

V Gorenji vasi proti KME cepljenih 409 občanov

Slovenija sodi med endemična območja klopne meningoencefalitisa in je po razširjenosti okužbe v evropskem vrhu, zato je verjetnost okužbe razmeroma velika. Po podatkih, dostopnih na spletni strani Inštituta za varovanje zdravja (IVZ), je bilo leta 2009 prijavljenih 304, leta 2006 pa celo 373 primerov KME. Klopni meningoencefalitis je resno virusno obolenje osrednjega živčevja, ki se prenaša z vbodom okuženega klopa.

Klopi živijo pri tleh, v podrasti, travi in grmovju gozdov, zato temeljit pregled, ko se vrnemo iz gozda, ne bo odveč.

Bolezen lahko pusti trajne posledice, povzroča kognitivne motnje, bolnik lahko celo umre. Posledice bolezni so tudi močni glavoboli, vrtoglavica, motnje sluha, zmanjšana sposobnost koncentracije, depresija in motnje razpoloženja ter motnje v delovanju avtonomnega živčnega sistema. Kot na svoji spletni strani navaja IVZ, so v Sloveniji okuženi klopi predvsem v gozdovih Gorenjske in Štajerske. Nekoliko manjša možnost okužbe s KME je na Notranjskem, Kočevskem in na novomeškem območju, v zadnjem obdobju opažajo tudi okužbe na območjih, ki v preteklosti niso veljala kot posebno okužena. Glede na ugotovljeno ni

mogoče točno začrtati okuženega območja, niti ne omejiti cepljenja le na ta območja. Za KME lahko zbolijo ljudje vseh starostnih skupin, še posebej tisti, ki se veliko gibajo v naravi oziroma svoj poklic opravljajo na prostem. Tveganju pa so izpostavljeni tudi otroci. Tako se cepljenje priporoča vsem osebam, od enega leta starosti naprej, ki se gibljejo ali živijo v območju, kjer je klopni meningoencefalitis endemičen.

Z akcijo cepiti čim več Gorenjcev

Februarja je bilo v prostorih OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas cepljenje proti KME, ki ga na Gorenjskem organizira Zavod za zdravstveno

Cepljenje proti KME bo 24. marca
od 8. do 12. ure v OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas.
Prijava niso potrebne.

varstvo Kranj ob pomoči Mestne občine Kranj, občin Škofja Loka, Žiri, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Cerklje, Lions klubov Brnik, Škofja Loka in Kranj. Zavod želi z akcijo cepljenja, za katerega ni potrebna predhodna prijava, vključiti in cepiti čim več prebivalcev Gorenjske. Cepljenje je na voljo po akcijskih cenah, in sicer za otroke 20 evrov in odrasle 23 evrov, kar je deset evrov ceneje od rednega cepljenja. Prvo cepljenje je bilo izvedeno v Žireh, kjer se je cepilo 294 oseb, zadnje pa bo junija v Cerkljah. »V Gorenji vasi smo cepili 222 otrok, od tega 130 brezplačno. Cepilo se je še 187 odraslih,« pojasnjuje Nataša Selan iz ZZV Kranj.

Glede na to, da kar nekaj naših občanov ni vedelo za cepljenje ali so zanj izvedeli kasneje, smo na Zavodu za varovanje zdravja Kranj preverili, kako so akcijo oglaševali in kako je s cepljenjem za vse tiste, ki se še niso cepili, pa bi se želeli. Irena Grmek-Košnik, direktorica zavoda pojasnjuje: »Akcije ves čas oglašujemo oziroma se trudimo, da bi informacije o tovrstnih akcijah dosegle čim širši krog ljudi. Na začetku akcije smo pripravili tudi novinarsko konferenco na sedežu Zavoda. Dr. Andreja Krt Lah je v vašem kraju izvedla tudi predavanje na temo bolezni, ki jih prenašajo klopi.«

Po besedah Maje Jurjevič z gorenjevaske občine so otroci OŠ Ivana Tavčarja prejeli pisna obvestila o cepljenju, dan pred cepljenjem pa je prejela tudi klic gospe, ki je za cepljenje slišala na radiu Sora.

Kako pa je s cepljenjem? »Občani, ki še niso prejeli prvega odmerka, se lahko cepijo, ko bo v vaši občini ponovno, drugo cepljenje. Drugi odmerek lahko občan prejme tudi pri svojem osebnem zdravniku. Žal cena odmerkov izven akcijskega cepljenja ni enaka akcijski.« Prav tako bodo občani občine GVP plačali redno ceno, če se bodo cepili npr. v Škofji Loki,« dodaja Selanova. Seznam in dodatne informacije glede cepljenja po Gorenjski in okviru akcije »Pravočasno poskrbim, da za KME ne zbolim«, je moč najti na spletni strani ZZV Kranj, <http://www.zzv-kr.si/>. Cepljenje je možno opraviti tudi v ZD Gorenja vas, pri izbranem osebnem zdravniku. Potrebna je le predhodna prijava.

Sicer pa previdnost in zaščita z repelenti in oblačili, ki morajo pokrivati čim več kože, preden se odpravimo v naravo, ne bo zman. Po vrnitvi domov je priporočljivo, da se temeljito pregledamo in klopa, če ga odkrijemo, čim prej odstranimo. Kot zagotavlja IVZ RS je najučinkovitejša zaščita pred KME cepljenje. Priporočljivo je, da se cepljenje s prvima dvema odmerkoma opravi z enomesečnim razmikom v hladnejšem obdobju leta. Tretji odmerek naj sledi čez 9–12 mesecev, nato pa so potrebni pozitivni odmerki, prvi čez tri leta, kasneje pa na pet let. Če cepljenje opravimo v poletnih mesecih, je priporočljivo uporabiti hitro shemo cepljenja, da čim prej dosežemo zaščitni nivo protiteles.

Lidija Razložnik

Dispanzer za žene

Ukinili ambulanto v Gorenji vasi

V Zdravstvenem domu Gorenja vas so – tako kot v Žireh – zaprli ginekološko ambulanto, ki jo je vodil ginekolog dr. Marko Lavrič, zato pacientke napotujejo v Škofjo Loko.

S 1. februarjem so v ZD Gorenja vas zaprli ginekološko ambulanto. O vzrokih za zaprtje smo vprašali vodjo dispanzerja za žene v ZD Škofja Loka in ginekologinjo Mileno Igličar, ki je povedala, da je ginekološka ambulanta v Gorenji vasi delovala enkrat ali dvakrat na mesec. Obisk je zadnja leta upadal in zgodilo se je, da je bilo na obisk ambulate naročenih tudi manj kot deset pacientk. »Ni racionalno plačevati najemnine, zdravnika, sestre in potnih stroškov za tako malo pacientk. Poleg tega se delo v ginekološki ambulanti spreminja – vse več se uporablja ultrazvok. Pacientke so tako morale po pregledu v Gorenji vasi v ZD Škofja Loka na pregled z ultrazvokom in

nato prinesiti izvide nazaj v Gorenjo vas,« je pojasnila Igličarjeva in dodala, da po Sloveniji v manjših zdravstvenih domovih v glavnem ni več ginekoloških ambulant.

Ambulanta dr. Lavriča bo v ZD Škofja Loka za pacientke iz Gorenje vasi in Žirov delovala vsak drugi četrtek v mesecu popoldan. Na pregled pa se pacientke lahko naročijo na številki 04/50-20-047 kadar koli v tednu, saj bodo termine za ambulanto dr. Lavriča vpisovali tudi v drugih ginekoloških ambulantah. Nove pacientke pa sprejemata ginekologa Matija Urh in Sava Rant Hafner, medtem ko Milena Igličar zaradi polno zasedene ambulate novih pacientk ne vpisuje.

Tina Dolenc

Uživati bi jih morali vsaj dvakrat na teden

Ste vedeli, da smo Slovenci na dnu lestvice porabnikov ribjega mesa v Evropi in da še vedno več kot polovico rib, ki jih pojemo, uvozimo? A v Sloveniji imamo veliko možnosti za kakovostno in pestro ribištvo in ribogojstvo.

Statistični podatki kažejo, da Slovenci zaužijemo med šest in osem kg rib na leto, evropsko povprečje se giblje okoli dvaindvajset kilogramov. Japonci so v svetovnem merilu daleč največji uživalci rib, saj naj bi povprečen Japonec pojedel kar šestdeset kilogramov rib na leto.

V februarju je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje začelo s promocijsko akcijo ribogojških in ribiških proizvodov, da bi izboljšali prepoznavnost ribiških in ribogojških proizvodov lokalnega izvora ter povečali porabo in ponudbo. Projekt, ki ga sofinancirata Ministrstvo za kmetijstvo in okolje ter Evropski sklad za ribištvo, se bo izvajal do 15. septembra. Zvrstile se bodo številne promocijske aktivnosti v izbranih gostinskih lokalih in na mestnih tržnicah. Na spletni strani www.radjemribe.si, ki je sestavni del promocije, je moč najti ogromno koristnih informacij. Od receptov za pripravo ribjih jedi in morskih sadežev, predstavitev lokalnih ribjih vrst in morskih sadežev, ki so dostopni na našem trgu, pa tudi, kako se ribe kuhajo, pečejo, cvrejo, dimijo, sušijo, marinirajo. Spletna stran ponuja tudi seznam slo-

Na zemljevidu slovenskih ribogojnic najdemo Ribogojnico Štířar iz Hotovlje, ki obratuje od leta 1974. Ukvarjajo se z vzrejo kalifornijskih postrvi oziroma šarenk, ki jih prodajajo na domu. Izbirate lahko med svežo in dimljeno postrvijo, ki velja za hišno specialiteto. Vse ribe so očistene, večje na željo kupcev razrežejo na več kosov.

venskih ribogojnic, kjer se da kupiti ali naročiti najboljše ribe, na katerem so tudi ribogojnice iz naše okolice.

Kako spoznamo sveže meso?

Ribe so zaradi lahke prebavljivosti in visoke biološke vrednosti velikega pomena. Vsebujejo veliko beljakovin in vse aminokisliline, ki jih naše telo ne more tvoriti samo. Ribja maščoba ima ugodno maščobno kislinsko sestavo, saj ima veliko maščobnih kislin omega 3, vsebuje pa tudi veliko mineralov, ki so pomembni za naše telo.

Ko izbirate ribe, izberite sveže, saj imajo v primerjavi z zamrznjenimi boljše senzorične lastnosti (okus, vonj, teksturo). Kljub temu pa so zamrznjene ribe na voljo v skoraj vsaki trgovini. Tako jih lahko potrošniki uživamo vsaj dvakrat na teden, kot veleljajo prehranske smernice. Pri zamrznjenih ribah preverite, kolikšen delež ribe vsebuje izdelek. Podatek je naveden na deklaraciji. Če je zamrznjena riba panirana, je lahko delež ribjega mesa zaradi dodatkov precej manjši.

Priporočljivo je kupiti ribe, ki so v ribarnici pravilno položene na zadostno količino ledu. Da je riba sveža, se lahko pred nakupom prepričate sami, in sicer tako, da ste pozorni, če ima čvrsto in svetleče meso. Ko nanj pritisnete s prstom, ne sme ostati vdolbina, temveč mora meso »skočiti« nazaj. Ribo povohajte – sveža riba ima vonj po morju in ne po ribah. Oči morajo biti bistré, brez meglice ter nekoliko izbočene, škrge pa svetlo rožnate ali rdeče in mokre, ne pa suhe ali

sluzaste. Ribji fileji in kosi za zrezke morajo biti vlažni in brez nepravilnosti v barvi, njihovo meso pa čvrsto. Če so mišična vlakna ločena in so med njimi reže ali pa ribje meso deluje spužvasto, riba ni sveža. Če je na fileju ali zrezku tekočina, mora biti ta bistra, ne pa mlečne barve. Prav tako bodite pozorni na nepravilnosti v barvi, saj meso ne sme imeti rjavih in rumenih robov.

Ribe je treba do doma čim prej prinesiti v hladilni vreči ali torbi. Sveže hranite v hladilniku največ dva dni, lahko jih tudi takoj zamrznete. Če kupite zamrznjene, bodite pozorni na embalažo, saj ne sme biti poškodovana ali polna ledenih kristalov – če je, so bile ribe predolgo zamrznjene oziroma je bila prekinjena hladna veriga. Zamrznjenih rib, ki ste jih odtajali ali so se odtajale na poti domov, ne smete ponovno zamrzniti.

V skladu z veljavnimi uredbami bodite pozorni tudi na oznake, iz katerih mora biti razvidno trgovsko ime ribe, način proizvodnje in ribolovno območje, v katerem je bila ulovljena.

Lidija Razložnik

Ledno plezanje

Nizke temperature so izkoristili za vzpon po slapu

Marsikdo se je pritoževal nad mrazom in nizkimi temperaturami, ki so zajele vso Slovenijo in se kar nekaj časa niso povzpele nad ničlo. Drugi pa so bili nad tem navdušeni, saj so bili to idealni pogoji za zaledovanje vseh slapov in območij z vodami, ki ponujajo nešteto možnosti lednega plezanja, v zadnjih letih izredno priljubljenega športa.

V lednem plezanju so se lahko preizkusili tudi naši občani in drugi ljubitelji plezanja, in

V Todražu so se vzpenjali po 22 metrov visoki steni.

sicer na zaledeneli steni v Todražu ter na slapu Rancka v Žetini. Na plezanju v Todražu se je zbralo približno 40 ljudi.

Člani Jamarskega društva Gorenja vas, ki so dogodek organizirali, so poskrbeli za varnost plezalcev in ostalih prisotnih. Tako so se v ledni steni lahko preizkusili tudi tisti, ki svoje opreme niso imeli, saj so si jo lahko izposodili. »Plezanje po približno 22 metrov visoki steni je bilo rekreativnega značaja, potrebne je bilo le kanček dobre volje, pa je šlo. Hvala vsem, ki so se lednega plezanja udeležili,« nam je po zaključku dogodka povedal Branko Mur, predsednik gorenjevaških jamarjev.

Tekmovalno pa je bilo v Žetini, kamor je zaledenel slap Rancka privabil približno 120 ljudi, med njimi šest tistih, ki so se prvič preizkusili v lednem plezanju. Tudi tu so si lahko željni plezanja opremo izposodili, poskrbljeno pa je bilo tudi za varnost. »Led je bil precej

bolj trd in varen kot pretekla leta, vse to zaradi dolgotrajnega mraza,« je povedal domačin in »sosed« ledne stene Janez Špik, ki je skupaj z Dragom Frelihom, alpinistom in gorskim reševalcem, organiziral dogodek. Veliko zaslug za izpeljavo prireditve ima tudi Pavel Špik, ki je vztrajno vsak dan bedel nad vodo, da je pravilno tekla po ledni skulpturi in se tako debelila. Kot poudarja Špik, je tak dogodek za občinstvo zelo zanimiv, predvsem pa za tiste, ki se preizkusijo v lednem plezanju. »Tak dogodek bi morali bolj oglaševati, ledno plezanje pa predstaviti širši množici ljudi,« je še povedal Špik, starejši alpinistični pripravnik.

V lednem plezanju se je pomerilo deset tekmovalcev. Prvo mesto je osvojil Peter Buh s Hlavčih Njiv (starejši alpinistični pripravnik), drugo mesto Janez Špik iz Gorenje Žetine (starejši alpinistični pripravnik) ter tretje Cene Polajnar iz Hotovelj (alpinistični instruktor). Ženskih tekmovalk tokrat ni bilo, bil pa je predtekmovalec, desetletni Gregor Špik. Sponzor prireditve je bila kmetija Pa' Petelin z Gorenje Brda.

Lidija Razložnik

V Sloveniji storitev koristi le 1,5 odstotka oseb, starejših od 65 let

Letos je leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti. Na konferenci o pomoči na domu z naslovom Odziv na demografske spremembe v družbi so organizatorji želeli opozoriti na to problematiko in najti ukrepe za hitrejši razvoj pomoči na domu. Spremembe zakonodaje so nujne.

Konferenco je organizirala Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS) v sodelovanju z Zvezo društev upokojencev Slovenije, Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter Državnim svetom Republike Slovenije. Kot je v uvodu poudaril Blaž Kavčič, predsednik Državnega sveta, je zagotavljanje pomoči na domu nujno, saj tako starejši v svojem bivalnem okolju lažje ohranijo ustaljen življenjski slog in identiteto ter so zato kljub starosti zadovoljni. V Sloveniji je leta 2010 storitve pomoči na domu prejemale nekaj več kot 6.570 oseb, od katerih jih je bila tretjina starih med 65 in 79 let, polovica pa starejših od 80 let. Vendar Slovenija z razvojem tega segmenta bistveno zaostaja, saj organizirano pomoč na domu prejema le 1,5 odstotka oseb, starejših od 65 let, medtem ko je v drugih evropskih državah ta delež tudi 19-odstoten. V Sloveniji je razmerje med tistimi, ki so v domu za starejše, in tistimi, ki so prejemniki pomoči na domu, 3 : 1, v razvitih državah pa ravno obratno.

Visoke cene

Razloge za to gre po mnenju udeležencev konference iskati v ceni pomoči na domu, ki je neprimerljiva z oskrbo v domu. Dan oskrbe v javnem domu za starejše stane 16,79 evra, medtem ko stroški ene ure pomoči na domu znašajo 16,47 evra. Uporabniki sicer plačajo subvencionirano ceno, ki znaša v občini Gorenja vas - Poljane 5,42 evra na uro, a je to kljub vsemu za posameznika, ki

dnevno potrebuje pomoč, veliko finančno breme. Zato so na konferenci pozvali k čim prejšnjemu sprejetju zakona o dolgotrajni oskrbi in negi, s katerim bi lahko rešili vsaj nekatere težave, ter k boljšemu povezovanju različnih služb in državnih organov med seboj, kot so Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za zdravje, patronažne službe in občine.

Rešitve tudi v prostovoljstvu in medgeneracijskem sodelovanju

Na ZPS so še zapisali, da je velik potencial tudi v spodbujanju prostovoljstva in medgeneracijskega sodelovanja ter oblikovanja izobraževalnih in preventivnih programov. Težave s povezovanjem med različnimi službami pa bi izginile, če bi uporabnikom ponudili vavčer, na podlagi katerega bi se lahko sami odločili, katero od ponujenih storitev bodo izbrali. Govorniki so še opozorili, da je treba vse napore usmeriti v zagotavljanje trajne rešitve za prihajajoče generacije. Ves čas je treba skrbeti, da bo potreba po pomoči na domu čim manj – da bi starost dosegli čim bolj zdravi, ko pa posameznik potrebuje pomoč, mora biti ta

Po več informacij na CSD Škofja Loka

Vsi, ki bi želeli več informacij o pomoči na domu, se lahko obrnejo na Gordano Kvar, ki je dosegljiva na številki 04/51-70-114 ali po elektronski pošti gordana.kvar@gov.si.

dostopna in dosegljiva. Težava je tudi v tem, da veliko ljudi niti ne ve, da lahko zaprosijo za pomoč na domu, ampak rešitev vidijo le v nastanitvi v domu starejših občanov.

Brez čakalne vrste

V občini Gorenja vas - Poljane pomoč na domu preko Službe pomoči na domu v okviru Centra za socialno delo (CSD) Škofja Loka koristi 16 oseb, medtem ko je bilo lani takih 21. Gordana Kvar, koordinatorica pomoči na domu na CSD Škofja Loka, opaza, da se je v letu 2011 povečalo število uporabnikov, mlajših od 65 let, torej telesnih invalidov in duševno in telesno prizadetih oseb. Lani se je povečalo tudi število opravljenih ur pri uporabnikih, in sicer za 30 odstotkov v primerjavi z letom 2010. »To pojasnjuje visoka starostna struktura, ki ima za posledico vsakodnevno in zahtevnejšo oskrbo, in dejstvo, da vse pogostejše socialne oskrbovalke priskočijo na pomoč družinam pri oskrbi težko bolnih mlajših družinskih članov. Kar nekaj je tudi paliativne oskrbe (aktivna oskrba bolnikov z neozdravljivo, neobvladljivo boleznijo), kjer je storitev običajno kratkotrajnejša, vendar za socialno oskrbovalko psihično zelo obremenjujoča,« je pojasnila Gordana Kvar. Trenutno zagotavljajo storitev vsem pomoči potrebnim v občini Gorenja vas - Poljane in nimajo čakalne liste. Problem, ki ga je koordinatorica izpostavila, pa je predvsem oddaljenost bivališč in težja dostopnost posameznih uporabnikov. Socialna oskrbovalka Danica Šubic zato veliko časa izgubi na poti, vendar predstavlja za uporabnika, ki živi sam v oddaljenih krajih, edino osebo, s katero se lahko pogovori in mu omogoča socialni stik z okoljem.

Tina Dolenc

Srečanja

Obujali so spomine na šolske klopi

Vezi ostajajo – sedemnajst nekdanjih sošolcev

Po petdesetih letih zaključka osnovne šole Sovodenj so se srečali nekdanji učenci iz raz-

reda, ki je prejel zadnja spričevala leta 1961, in tisti iz leta 1962. Večkrat sta bila po dva razreda

v eni učilnici, zato tudi skupno srečanje. Obujali so spomine na preživeti čas in dogodke v šoli in ob njej. V zadnjih letih so že imeli tudi šolsko zadrugo, ki je uredila nasad črnega ribeza in malin, skrbela za šolski sadovnjak, sadila krompir. Šolska kuhinja je dajala malico celo šolsko leto, učencem pa so delili tudi mleko v prahu za domov. Pouk je potekal v dveh izmenah s tremi do šestimi učitelji, ki so poučevali čez sto učencev. V Kroniki izpred petdeset let je mogoče tudi prebrati, »da je bila šola (1962) proglašena za nepopolno osnovno šolo z razrednim in predmetnim poukom. Za kraj in okoliš je bila to velika pridobitev. Vendar se je že postavljalo vprašanje, ali jo organizacijsko izpopolniti v popolno osemletko ali urediti prevoz otrok v najbližjo osemletko.«

Šest je že pokojnih, trije so bili zadržani, sedemnajst zbranih učencev pa je imelo marsikaj povedati tudi o prehojeni življenjski poti in družinah.

Milka Burnik

Prvo merjenje kostne gostote naj bo ob vstopu v menopavzo

Pri napovedovanju verjetnosti osteoporoze se vedno bolj uveljavlja orodje FRAX, na trgu je novo biološko zdravilo, pri bolnikih z osteoporozo pa se lahko zaradi nepravilnega jemanja ali prenehanja jemanja zdravil pojavijo neželene posledice.

To je le nekaj poudarkov, ki so jih na okrogli mizi z naslovom Kako se zaščititi pred zlomi izpostavili zdravnica Duša Hlade Zore, predsednica Zveze društev bolnikov z osteoporozo Slovenije, prof. dr. Janez Preželj, specialist endokrinolog, in doc. dr. Tomaž Kocjan, endokrinolog. Poudarili so, da je preventiva v obliki gibanja, pravilne prehrane, uživanja zadostnih količin kalcija in vitamina D zelo pomembna, vendar to ni zagotovilo, da posameznik ne more zboleti za osteoporozo. Lahko jo le pomakne v kasnejša leta, zato je priporočljivo redno preverjanje vrednosti mineralne kostne gostote, ki lahko pokaže začetek bolezni ali njeno napredovanje. Bolezen namreč večina bolnikov odkrije šele ob zlomu kosti – najpogosteje kolka, zapestja ali vretenc. »Populacija relativno mladih žensk, ki so osveščene in dobro poznajo bolezen, pride na preglede, delujejo preventivno. Manko pa se kaže pri starejši populaciji, ki je manj osveščena,« je dejal prof. dr. Janez Preželj. Priporočil je prvo meritev mineralne kostne gostote ob vstopu ženske v menopavzo, ki nato služi kot informativna vrednost, kako se gostota z leti spreminja. Za osteoporozo v Sloveniji trpi že vsaka tretja ženska, starejša od 50 let, in vsak peti moški nad 60 let.

Izračun verjetnosti s FRAX-om

Verjetnost za osteoporozo in zlom kosti si lahko vsak posameznik preprosto izračuna na spletni strani <http://www.shef.ac.uk/FRAX/>. Test je le v angleškem jeziku, prirejen je za starost med 40 in 90 let in ker v naboru držav še ni Slovenije, strokovnjaki priporočajo izbiro Velike Britanije (UK). Za izračun tako izberite: Calculation tool – Europe – UK.

Jemanje zdravil je doživljenjsko

Govorniki so kot problem izpostavili tudi prenehanje ali nepravilno jemanje zdravil pri bolnikih z odkrito osteoporozo, ki morajo zdravila uživati doživljenjsko. Razlog za to je pogosto nezadostna informiranost pacientov, saj zdravniku zaradi pomanjkanja časa, ki ga lahko namenijo posameznemu pacientu, pogosto ne morejo zastaviti vseh vprašanj, ki jih imajo. Zato informacije poiščejo drugod, kjer pa ni vedno zagotovila, da so prave, popolne in nepristranske. Bolniki se tudi ustrašijo seznama stranskih učinkov, ki so navedeni pri tovrstnih zdravilih. »Za pravilno razumevanje, kateri stranski učinki so bolj in kateri zelo malo verjetni, je nujna strokovna interpretacija, kajti po zakonu morajo biti navedeni vsi. Zdravniki si zato že dlje časa prizadevamo, da bi nam sistem omogočal več časa za posameznega pacienta, da bi jim lahko podrobno predstavili tako zdravilo kot način jemanja. Opuščanje zdravila oziroma neupoštevanje navodil ima prav tako lahko posledice,« je poudaril prof. dr. Preželj. Nekatera zdravila za zdravljenje osteoporoze so namreč precej naporna za jemanje, saj mora na primer posameznik zdravilo vzeti stoje z veliko količino vode in se potem eno uro ne sme uvesti ali uleči. Na trgu pa je že nova oblika biološkega zdravila. Bolniki ga dobijo le na vsakih šest mesecev v obliki podkožne injekcije, predpisuje pa ga lahko tudi osebni zdravnik. Zdravilo je primerno za vse bolnice s pomenopavzno osteoporozo, še posebej pa za tiste, ki imajo kontraindikacije na bisfosfonate oziroma so nanje slabo ali sploh niso odgovorile.

Kalcij se v kosti vgrajuje neke do 30. leta, po 40. letu pa se ga več izgubi kot vgradi. Da bi ta proces čim bolj upočasnili, je pomembna pravilna prehrana, veliko gibanja ter zadostno uživanje kalcija in vitamina D. Na trgu je na prodaj veliko različnih vrst kalcija, a prof. dr. Janez Preželj opozarja, da ni dokazano, da bi bila katera koli vrsta učinkovitejša pri vgrajevanju v kosti – razlike so le v ceni.

FRAX namesto DXA

Doc. dr. Tomaž Kocjan v prihodnje napoveduje tudi spremembe na področju odkrivanja osteoporoze. Leta 2008 je Svetovna zdravstvena organizacija objavila orodje FRAX za izračun 10-letne stopnje tveganja za osteoporozo in zlom kosti. Zdaj kot merilo za diagnosticiranje osteoporoze uporabljajo merjenje mineralne kostne gostote, ki jo merijo z metodo DXA. Ker pa ta metoda ne upošteva drugih dejavnikov, ki tudi v veliki meri vplivajo na bolezen, kot je na primer starost, družinske anamneze, kajenje, telesna teža idr., se vse bolj uveljavlja izračunavanje s pomočjo FRAX. Duša Hlade Zore pozdravlja nov način napovedovanja osteoporoze, a dodaja, da bo po vseh letih usmerjanja žensk v merjenje mineralne kostne gostote to poseben izziv.

Organizirano telovadijo enkrat tedensko

V okviru Društva bolnikov z osteoporozo Kranj deluje tudi v Gorenji vasi skupina, ki predvsem osvešča javnost o osteoporozi in zdravem načinu življenja. Članice tudi enkrat na teden vadijo pod vodstvom usposobljene fizioterapevte in tako izboljšujejo svojo gibljivost ter fizično moč. Vadijo vsak torek ob 18. uri od oktobra do konca maja v telovadnici OŠ Ivana Tavčarja. Vsi, ki bi se jim radi pridružili ali potrebujejo več informacij o vadbi, lahko pokličejo Milko Čeferin na telefonsko številko 04/51-81-410.

Tina Dolenc

Domača lekarna

Lisičjak ali parkelj – strupeno zdrav

V najlepših otroških letih sva z mamo pripravljali steljo in nemalokrat se je nekaj zapletlo med grablje. Mama se je razveselila, kajti dobila je lisičjak in iz njega naredila pometovnico za krušno peč. To je bila posebna metla za pripravo peči ob peki kruha.

Po selitvi v svojo hišo metle za peč nisem rabila in na to praprot sem čisto pozabila. Pozimi pa smo imeli predavanje o zdravih rastlinah, kjer je zeliščarka Marija omenila zdravilnost rastline, a nanjo nismo bili preveč pozorni, dokler nisem odšla na zeliščarsko srečanje v Brodeh, kjer so vsi prisotni pripovedovali o izkušnjah zdravljenja z lisičjakom.

Gospa je bolečine v ramenih odpravila s polaganjem lisičjaka na obolelo mesto, deklica z neprestano vnetim mehurjem je težavo pozdravila s pitjem čaja, za zdravljenje bolečih revmatičnih rok si je gospa dajala celo zel v rokavice, nekdo si je z njim ozdravil hemoroide, drug si je zdravil ledvične bolezni in jetra. Menda pri zdravljenju mehurja deluje hitreje in bolje kakor antibiotik.

Kmalu bodo pričele cveteti trobentice in preden bo izšla naslednja številka, mogoče celo odcvetijo. Nabirajte jih, zelo so zdravilne in polepšajo videz mešanice čaja.

Toda pri uporabi te rastline moramo biti previdni. Nekateri strokovnjaki so jo prepovedali, ker so ugotovili, da je radioaktivna, strupena in da povzroča bruhanje, krče, močno odvajanje in slabost. Nekateri jo zelo cenijo, kajti pomaga tam, kjer zdravnik ne uspe, a je treba presoditi, če zdravilne koristi pretehtajo zastrupitveno tveganje. V nekaterih lekarnah jo je še mogoče kupiti, v Nemčiji je prodaja prepovedana. Zeliščarji z njo uspešno zdravijo, a ne otrok, nosečnic in doječih mater.

To je zimzelena trajnica, rastoča na resavah, na obronkih ter med praproto in je že zelo iztrebljena. Ponekod je zaščitena, saj rabi ogromno časa, da zraste en meter. V pravadnini so bili lisičjakovi velika drevesa z dva metra debelimi debli, iz katerih je nastal premog, zdaj jih iztrebljamo, a če nimamo posebnih potreb, rastlino raje pustimo, naj raste, kajti res je čudovita in že zelo redka.

Lisičjakovo moko dobimo, če stremo trosne

Foto: Jana Rojc

klaske in dozorele spore. Droben prah se uporablja za celjenje ran, prask in kožnih izpuščajev. Ta prah, pomešan s pudrom, zdravi vneto kožo.

Po vsej prebrani literaturi in nasvetih tistih, ki imajo z zdravljenjem izkušnje, bi lisičjak priporočala shraniti v platneno vrečo in jo polagati na boleča mesta in mehur. Vreča naj ne bo v spalnici, medtem ko čaka na uporabo, odnesite jo v drug prostor. Zdravilne učinke ima rastlina leto dni po tistem, ko je nabrana.

Za zdravljenje mehurja priporočajo, da žličko zdrobljene suhe zeli prelijemo s škodelico vrele vode, a notranjo uporabo vedno pogosteje odsvetujejo.

Jana Rojc

»Od včasih pomnim več kot od zdaj«

Stanislava Kavčič iz Žirovskega Vrha Sv. Urbana je že pošteno zakorakala v enaindevetdeseto leto. Doma je bila Pr' Troh, približno dvajset minut hoda od domačije, kamor se je pri tridesetih poročila.

Rodna domačija je spadala pod Žiri, kamor je hodila tudi v šolo. Ta je bila kar velika, za otroke je tedaj skrbelo dvanajst učiteljev. Tisti, ki so šli študirat v Ljubljano, so žirovsko šolo zapustili pri dvanajstih letih. V Gorenji vasi je menda pouk potekal le dvakrat na teden, pozimi pa sploh ne, medtem ko se je v Žireh vsak dan izvajal le za bližnje ter trikrat na teden za bolj oddaljene učence, katere je spadala tudi Stanislava. Družbe na poti je imela kar nekaj, tako da šolarjem na uro dolgi poti ni bilo dolgčas. Če je zjutraj še tako snežilo, so šli v šolo. Pozimi so se naredili visoki zameti. Morali so kidati, če so hoteli priti v Žiri.

Imela je devet bratov in sester, eden je umrl še čisto majhen. Ko je končala šolanje, je ostala

doma, kjer je bilo zadosti dela. Nosila je zemljo, pobirala kamenje po njivah in žela, saj so doma pridelali dovolj žita za lastne potrebe. Imeli so tudi mlin, ki pa je prenehal obratovati kmalu po očetovi smrti, saj so sejali vedno manj žit. H kmetom je hodila na dmino, plela je in žela. Takrat se je služba zelo težko dobila. Doma je za sebe in za domače pletla iz domače volne, vezla, tudi klekljala je. Po striženju ovac so volno sprva predli nekateri okoliški domačini, šele kasneje so jo naložili v vreče in odnesli v Zapuže. Tam so jo zamenjali za že predeno volno v štrneh, če so tako želeli.

Po vojni niso imeli več ovac. Nekoč so redili tudi velike gorske zajce, ki so jih česali in dobili posebno dragoceno volno, ki so jo kasneje prepovedali. Iz nje so otrokom izdelovali t. i. gorske jope. Včasih so se ljudje za zaslužek in preživetje znašli, kakor so se vedeli in znali. Mladi so morali sami zaslužiti za obleko, ata in mama nista kupovala kot danes. Poleg čipk so nabirali in v Žireh prodali še borovnice, gobe ter cvetove in korenike amike. Kopanje zadnjih ni bilo prav preprosto. Doma so zredili tudi pujsa, ki so ga hranili s *kuho*, ki so jo dobili pri kmetih kot plačilo za delo.

Z novorojenčkom na avtobusu

Za druženje so mladi fantje in dekleta že našli vzrok. Včasih so kakšen dan med tednom okrog hodile cele *trume*, se spomni Stanislava. Dekletom so punkeljne na prejo pomagali nesti fantje. Potem

so igrali karte in uganjali druge norčije, ženske pa so klekljale. Ob nedeljah so šli najprej k maši in naredili načrte za popoldne. Včasih so se zbrali pri harmonikarju doma in tudi zaplesali. A so morali biti do časa doma, ker jih je čakalo delo v hlevu. Pred drugo vojno so šli kdaj tudi v kino v Žiri.

Poročila se je k Budlu in morala biti za gospodinjo, dekle in hlapca. Redili so živino, mlade prašičke, obdelovali njive pa z otroki je bilo delo. Včasih je ponoči dežurala pri mladih pujskih. Skrbela je, da jih svinja ni pomendrala, kako drugače poškodovala ali celo zadušila. Pozneje so v svinjaku namestili leseno pregrado in pujske k dojenju spuščali le za hranjenje. Še vse doslej je delala zunaj, predvsem je plela, saj vročino lahko prenaša.

Vdova je šest let. Na svet jima je z možem prirojalo sedem otrok, preživel pa šest. Razen enega je vse rodila v porodnišnici, po tri v Ljubljani in Kranju. Ob času se je v mesto odpeljala z avtobusom. Po petih dneh po porodu jo je rešilec peljal do postaje, potem pa je z novorojenčkom in vso drugo *bisago* v naročju spet potovala z avtobusom do Gorenje vasi, naprej v Žirovski Vrh pa peš.

Zdravje ji služi enkrat bolje, drugič spet malo slabše, a se za devet preživetih desetletij kar dobro drži. Bere časopise in revije, kadar ji oči to dovolijo. Posluša glavna dnevna poročila, saj pravi, da jo zanima tudi politika. Počivati se hitro naveliča.

Prav z veseljem in nasmejano pove, da ima petindvajset vnukov in dvajset pravnukov. Te imajo vse prababice prav dobro preštete, čeprav v isti sapi povedo, da se od včasih spomnijo več kot od zdaj. In tudi, da je zdaj življenje neprimerljivo boljše, kot je bilo včasih.

Milka Burnik

Evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami

Za zdaj je aktivnosti še malo

Evropska unija je leto 2012 razglasila za Evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami, s katerim želi spodbujati uresničenje vizije družbe vseh starosti. Demografske spremembe v Evropi kažejo, da se prebivalstvo Evrope naglo stara, saj živimo vse dlje, mladih pa je vse manj.

Evropsko leto je za Slovenijo priložnost za spodbujanje zavedanja o pomenu in razumevanju aktivnega staranja, ki vključuje gibanje, osebnostno rast, ustvarjalnost, avtonomnost ... pri vseh generacijah na nacionalni in lokalni ravni.

Prizadevanja Slovenije bodo usmerjena tudi k spodbujanju aktivnega staranja in zaposlovanja bodisi tistih, ki še niso dopolnili upokojitvene starosti, bodisi tistih, ki so že v pokoju in bi kljub temu še želeli s svojim znanjem in izkušnjami prispevati k razvoju družbe. Ena izmed ključnih točk programa je spodbujanje aktivnosti za omogočanje aktivnega staranja med vsemi generacijami na lokalni ravni s pomočjo večje socialne vključenosti, prostovoljstva, ustrezne oskrbe. Prav tako je treba promovirati zdravo staranje ter samostojno in neodvisno življenje, prizadevanje za družbo vseh starosti z večanjem solidarnosti med generacijami, pa tudi s priznavanjem vrednot in identitete starejših ter z upoštevanjem prispevka vseh generacij k razvoju družbe.

Poseben poudarek bo na starejših od 65 let in upokojenih, starejših zaposlenih, dolgotrajno bolnih in invalidnih oseb. Ne bo se pozabilo niti na mlade v procesu vzgoje in izobraževanja. Program predvidenih aktivnosti in prednostnih nalog evropskega leta staranja je sestavljen iz dogodkov in prireditev, vezanih na aktivno staranje in medgeneracijsko sodelovanje.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je aktiviralo spletno stran, posvečeno evropskemu letu, kjer bodo predstavljeni vsi dogodki in aktivnosti ter pobude, povezane z idejo evropskega leta 2012. Prav tako bodo na spletni strani objavljeni dokumenti, gradiva in informacije o dogodkih. »Spletna stran se bo sproti polnila z informacijami o aktivnostih, ki jih bomo prejeli iz lokalnega okolja. Z vašega konca v tem trenutku še ne razpolagamo s tovrstnimi informacijami,« je povedal Aleš Kenda, nacionalni koordinator Evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti.

Otvoritveni dogodek evropskega leta je bil februarja v Državnem zboru, osrednji dogodek pa bo konec septembra, in sicer Festival za tretje življenjsko obdobje in medgeneracijsko sodelovanje.

Lidija Razložnik

Preverili smo, kakšne aktivnosti so v okviru Evropskega leta staranja in medgeneracijske solidarnosti predvidene v naši občini. Prejeli smo le nekaj informacij, saj dogovori o možnih aktivnostih še potekajo. Alenka Pivk, predsednica PD Gorenje vasi, je sporočila, da so v okviru planinske sekcije DU Poljanske doline, ki deluje pod okriljem PD, organizirani pohodi oziroma izleti. Seznam je že na spletni strani društva. »V DU za Poljansko dolino programa s področja kulture, socialne in izobraževanja za leto 2012 še nismo sprejeli, saj moramo na občnem zboru izvoliti novo vodstvo društva. V prihodnosti nameravamo temu področju dati večji pomen. Trenutno v Gorenji vasi enkrat na teden poteka tečaj urjenja spomina, ki pa ga, na žalost, obiskuje le malo članov,« je dejal Pavel Čadež, predsednik DU za Poljansko dolino. Iz obeh osnovnih šol so sporočili, da imajo predvidene aktivnosti, program pa še ni izdelan v celoti. Več o aktivnostih in dogodkih, ki bodo v povezavi z evropskim letom aktivnega staranja v naši občini ali širši okolici, pa v naslednjih številkah Podblegaskih novic.

Za večjo življenjsko moč

Cvetni prah nabirajo čebele na prašnikih cvetočih rastlin. Ne zato, da bi ga prenašale s cveta na cvet in s tem opravevale (čeprav seveda nevede počnejo tudi to), ampak za beljakovinsko hrano njihovih ličink in mladih čebel. Cvetni prah pa ni samo odlična hrana marljivih čebel, ampak je lahko tudi bogat vir beljakovin, aminokislin in ogljikovih hidratov za človeka.

Čebele cvetni prah obogatijo z različnimi izločki, hormoni in antibiotičnimi snovmi, nagnetejo ga v tako imenovane koške na zadnjih nogah in obdajo s posebno ovojnico. V panju ga dodatno obdelajo in odložijo v celice satja, kjer fermentira (proces je podoben kisanju zelja) in tako nastane tako imenovani »čebelji kruhek«.

Čebelarji ga pridobijo tako, da na vходу panja postavijo posebno pripravo, skozi katero gredo čebele in ob tem izgubijo obe grudici cvetnega prahu. Tega seveda ne počnejo stalno, sicer čebele ne bi mogle preživeti. Tako pridobimo cvetni prah osmukanec, ki ga je pred skladiščenjem treba še posušiti. Še bolj dragocen, a težji za pridelavo, je tako imenovani izkopenec, ki ga pridobimo tako, da ga ročno izkopljemo iz celic, kar pa je zelo zamudno opravilo.

Cvetni prah so uživali že stari Egipčani in Grki. Nekateri trdijo, da je najbolj popolna naravna hrana. Vsebuje številne snovi, ki so nujne v prehrani ljudi. Največ ima beljakovin in ogljikovih hidratov, za človeka pa so pomembni tudi številni minerali. Sto gramov cvetnega prahu vsebuje toliko beljakovin, kot jih je v sedmih jajcih. Za zagotovitev dnevnih prehranskih potreb bi zadoščalo že 35 gramov cvetnega prahu.

Cvetni prah je naravni stimulator, krepi imunski sistem, daje življenjsko moč in spodbuja telesno aktivnost. Urejal naj bi delovanje črevesja, pomagal pri slabokrvnosti, zbujal tek, izboljševal razpoloženje, deloval proti izpadanju las in pomagal pri obolenjih prostate. Zaradi antioksidativnega delovanja zavira nastajanje rakastih celic in upočasnjuje proces staranja. Najnovejše raziskave kažejo, da deluje probiotično, saj mlečnokislinske bakterije, ki jih

V vsaki grudici cvetnega prahu je od sto tisoč do pet milijonov pelodnih zrn.

vsebuje, lahko zavirajo rast škodljivih bakterij v črevesju. Zaradi visoke vsebnosti vitamina A ga uporabljajo tudi v kozmetiki.

To povsem naravno prehransko dopolnilo lahko dobimo pri nekaterih čebelarjih ali v trgovini. Ker je obdan s posebno zaščitno ovojnico, ga je pred uživanjem treba nujno ustrezno pripraviti. Da postane prebavljiv, ga stremo ali pa namočimo v tekočini, npr. v jogurtu, soku, vodi ... Priporočena dnevna količina za odrasle je ena do štiri žličke. Uživamo ga lahko tudi v že pripravljenih mešanica medu, propolisa in matičnega mlečka.

Otroci do enega leta in osebe, ki so alergične nanj, ga ne smejo uživati. Okus cvetnega prahu večini ljudi ni ravno prijeten, vendar ga je zaradi pozitivnih učinkov kljub temu vredno poskusiti.

Daniilo Bevk

Varčevanje z energijo

Račun lahko znižamo s preprostimi ukrepi

Ob svetovnem dnevu varčevanja z energijo (6. marec) je družba SODO pripravila projekt Uresničujmo, z energijo varčujmo!, ki spodbuja gospodinjstva k varčnejši rabi električne energije. Gospodinjstva v Sloveniji porabijo kar tretjino vse električne energije iz distribucijskega omrežja.

Letošnje leto so Združeni narodi razglasili za leto trajnostne energije. V družbi SODO, sistemskem operaterju distribucijskega omrežja z električno energijo, pa želijo med gospodinjstvi spodbuditi ukrepe, ki vodijo k učinkovitejši in smotnejši porabi energije. Vzpostavili so spletno mesto www.uresnicujmo.si, kjer je objavljena posebna spletna aplikacija <http://prihranki.uresnicujmo.si/>, ki uporabnikom omogoča izračune dejanskih prihrankov z majhnimi koraki varčnosti pri uporabi gospodinjskih aparatov. Navajajo ukrepe, kako zmanjšati porabo električne energije za hladilnike, zamrzovalnike, pomivalne, pralne in sušilne stroje, televizijo, električne bojlerje, računalnike, zabavno elektroniko, male gospodinjske aparate in razsvetljavo.

Dvotarifno merjenje namesto enotarifnega

Če uporabljate enotarifno merjenje porabe električne energije, je smiselno razmisliti o uvedbi dvotarifnega – višje dnevne in nižje tarife, ki veljajo med tednom od 22. do 6. ure ter ob koncih tedna in za praznike ves dan. Cena kilovatne ure električne energije je v času nižje tarife občutno nižja, zato je v tem času smiselno na primer prati perilo in posodo v pomivalnem stroju. Za podrobnejše informacije, kako preiti na dvotarifno merjenje, pokličite v klicni center vašega elektrodistribucijskega podjetja, ki bo tudi poskrbelo za prehod. Pri menjavi bo mogoče potreben tudi ogled in preureditev merilnega mesta ter nakup novega števca.

Ukrep na ukrep je kilovat prihranka

Pralni stroj porabi približno 70 odstotkov energije samo za gretje vode, zato je smotno za pranje uporabiti kakovostnejša pralna sredstva in zmanjšati temperaturo pranja. Tudi likalnik porabi precej energije, zato likajmo le tisto, kar je res potrebno. Z uporabo ekonom loncev lahko prihranimo od 30 do 60 odstotkov energije, porabljene za kuhanje. Zamrzovalnika ne natlačimo preveč s hrano, ker potem onemogočimo kroženje hladnega zraka, poleg tega vanj zlagamo le ohlajeno hrano. Stanje pripravljenosti je nepotrebna porata energije, zato se ji izogibajmo pri napravah, ki niso v uporabi. V vtičnici ne puščajmo neaktivnih polnilcev in adapterjev. To je le nekaj izmed

ukrepov, več pa si jih lahko preberete na spletni strani <http://prihranki.uresnicujmo.si/>.

Sonce je najcenejši vir toplote

Prihraniti je mogoče tudi pri ogrevanju stanovalništva in sanitarne vode. Preprosti in tisti bolj kompleksni ukrepi so predstavljeni na spletni strani www.pozitivnaenergija.si. Strošek za ogrevanje je na primer mogoče zmanjšati z uporabo termostatskih naprav, s katerimi lahko naravno pravilno temperaturo v stanovanju – vsaka stopinja nad 20 stopinj celzija v stanovanju namreč poveča porabo energije za šest odstotkov. Ne zastirajmo ogrevalnih teles z zavesami ali sušenjem perila, ker to poveča porabo energije tudi do deset odstotkov. Preveriti velja tudi tesnenje oken in jih zvečer zastirati z roletami. Ob napovedanem sončnem vremenu pa že zjutraj dvignimo žaluzije in odgremo zaves, saj sonce pomaga dvigniti temperaturo v stanovanju kar za nekaj stopinj.

Prehod v nizkoogljeno družbo do 2020

Tudi Evropska unija spodbuja aktiven pristop k smotrnejši rabi energetskih virov. Njen cilj je, da do leta 2020 preidemo v nizkoogljeno družbo, ki pomeni trajnostno rast in posledično konkurenčnejše gospodarstvo. To lahko dosežemo le s prizadevanjem za čistejše okolje na podlagi 20-odstotnega zmanjšanja toplogrednih plinov, povečanjem rabe obnovljivih virov in predvsem večjo energetsko učinkovitostjo. Čeprav z majhnimi ukrepi, lahko vsako gospodinjstvo prispeva svoj delež k dosegu tega cilja in si hkrati zmanjša račun za električno energijo. Vsaka prihranjena kilovatna ura električne energije pa zmanjša izpuste CO2 za 1,15 kilograma.

Tina Dolenc

Zavod priporoča podobne ukrepe kot lani

Na Zavodu za zdravstveno varstvo Kranj so v skladu s pravilnikom o pitni vodi, ki določa, da mora upravljavec najmanj enkrat na leto obvestiti uporabnike o skladnosti, ugotovljeni v okviru notranjega nadzora, pripravili poročilo.

Zavod za zdravstveno varstvo (ZZV) Kranj opravlja pomoč pri izvajanju notranjega nadzora na vodovodih, ki so v upravljanju občine Gorenja vas - Poljane, zato nas je upravljavec pooblastil za izdelavo zgoraj omenjenega poročila.

Vodovodi v upravljanju občine Gorenja vas - Poljane so naslednji: vodovod Čabrače,

vodovod Četena Ravan, vodovod Delnice-Podpreval, vodovod Fužine, vodovod Hotavlje, vodovod Javorje, vodovod Kopačnica (spodnji del), vodovod Kopačnica (zgornji del), vodovod Leskovača-Studor-Debeni-Srednje Brdo, vodovod Lom-Zakobiljek, vodovod Lučine, vodovod Malenski Vrh-Jazbine, vodovod Podjelovo Brdo, vodovod Podvrh, vodovod Poljane, vodovod Prelesje, vodovod Robidnica-Laze-Lajše-Krnice, vodovod Rupe, vodovod Zapreval, vodovod Smoldno, vodovod Sovodenj, vodovod Stara Oselica-Slajka, vodovod Trebija-Todraž, vodovod Volaka, vodovod Volča in vodovod Zarobar-Hlavče Njive.

V skladu z zakonodajo je na vseh omenjenih vodovodih vzpostavljen notranji nadzor. Odgovorne osebe na posameznem vodovodu vzpostavljajo nadzor po sistemu dobre higienске prakse. V sklopu notranjega nadzora je tudi redni odvzem vzorcev za mikrobiološke preiskave in fizikalno-kemijske analize, katerih obseg je določen v okviru letnega načrta.

Ugotovitve

Tabela prikazuje število odvzetih in število neskladnih vzorcev pitne vode v letu 2011.

Vsi odvzeti vzorci pitne vode za mikrobiološka

preiskovanja iz vodovodov Delnice-Podpreval, Podvrh, Smoldno, Stara Oselica-Slajka, Volča in Trebija-Todraž so bili v letu 2011 skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi.

Po en vzorec pitne vode za mikrobiološko preiskovanje iz vodovoda Četena Ravan, Prelesje in Fužine je bil neskladen zaradi prisotnosti koliformnih bakterij.

Po en vzorec pitne vode za mikrobiološka preiskovanja je bil neskladen na vodovodih Hotavlje, Javorje, Kopačnica (spodnji del), Leskovača-Studor-Debeni-Srednje Brdo, Malenski Vrh-Jazbine, Poljane, Volaka in Rupe. V neskladnih vzorcih so bile izolirane bakterije fekalnega izvora (*Escherichia coli*). Te bakterije predstavljajo potencialno tveganje za zdravje ljudi.

V pitni vodi iz vodovodov Kopačnica (zgornji del), Lom-Zakobiljek, Čabrače, Podjelovo Brdo, Robidnica-Laze-Lajše-Krnice, Zarobar-Hlavče Njive in Zapreval je bilo izolirano število omenjenih bakterij višje. Ti vzorci so predstavljali potencialno tveganje za zdravje ljudi. Predlagamo, da se na teh vodovodih poiščejo novi kakovostni vodni viri ali pa vzpostavi ustrezno stalno tretiranje pitne vode pred distribucijo v omrežje vodovodov.

Na vodovodih Sovodenj in Lučine, kjer sta nameščeni UV napravi za stalno dezinfekcijo pitne vode, predlagamo, da naj se zagotovi stalno delovanje UV naprav ter redno servisiranje pooblaščenih strokovnih služb.

Predlagamo tudi, da se zaradi neskladnih mikrobioloških vzorcev iz preteklih let vzpostavi ustrezno stalno tretiranje pitne vode pred distribucijo v omrežje vodovodov tudi na vodovodih Hotavlje, Malenski Vrh-Jazbin, Poljane, Javorje, Četena Ravan in Leskovača-Studor-Debeni-Srednje Brdo.

Fizikalno kemijska preskušanja so pokazala, da ima voda iz vodovodov Volča in Smoldno prenizko vrednost pH. Po pravilniku o pitni vodi je pH vrednost omejena med 6,5 in 9,5. Izmerjena pH vrednost v dveh vzorcih iz vodovoda Smoldno je bila 6,34, v vzorcu iz vodovoda Volča pa 6,45. Med posredne vplive nizkega pH pitne vode štejemo povečanje korozije materialov v stiku z vodo; posledica korozije je lahko kontaminacija vode, sprememba okusa in videza ter tudi poškodbe na materialu. Mejna vrednost za pH ne temelji na podatkih o nevarnostih za zdravje ljudi, pač pa na osnovi vpliva pH na materiale v stiku z vodo, zato je potrebno pri novogradnjah ali rekonstrukcijah vgraditi plastične materiale ali nerjaveče cevi.

V primeru neskladnih vzorcev ter ugotovljenih morebitnih nepravilnosti na vodovodnem sistemu, ZZV Kranj takoj o tem obvesti odgovorno osebo na Občini Gorenja vas - Poljane.

Vsa potrebna redna vzdrževalna dela, pregledovanje in čiščenje okolice, objektov za zajem, zbiranje in distribucijo pitne vode ter dezinfekcijo po čiščenju je potrebno opraviti v skladu s HACCP načrtom oziroma načeli dobre higienске prakse.

Matija Suhadolnik, ZZV Kranj

Število odvzetih in število neskladnih vzorcev pitne vode v letu 2011

vodovod	mikrobiološke preiskave			fizikalno-kemijske analize	
	število odvzetih vzorcev	neskladni vzorci (vzrok)	neskladni vzorci zaradi <i>Escherichiae coli</i>	število odvzetih vzorcev	neskladni vzorci (vzrok)
Čabrače	6	2 (Ec, KB)	2	2	0
Četena Ravan	3	1 (KB)	0	2	0
Delnice-Podpreval	3	0	0	2	0
Fužine	4	1 (KB, ŠM)	0	2	0
Hotavlje	6	1 (Ec, KB)	1	2	0
Javorje	10	3 (Ec, KB)	1	2	0
Kopačnica (spod. del)	4	1 (Ec, KB)	1	1	0
Kopačnica (zgor. del)	5	4 (Ec, KB)	3	2	0
Leskovača-Studor-Debeni-Sr. Brdo	8	2 (Ec, KB, EN)	1	3	0
Lom-Zakobiljek	6	2 (Ec, KB)	2	2	0
Lučine	9	5 (Ec, KB, EN)	5	3	0
Malenski Vrh-Jazbine	4	1 (Ec, KB)	1	2	0
Podjelovo Brdo	6	4 (Ec, KB)	4	2	0
Podvrh	3	0	0	2	0
Poljane	9	3 (Ec, KB, EN)	1	3	0
Prelesje	3	1 (KB)	0	2	0
Robidnica-Laze-Lajše-Krnice	6	3 (Ec, KB, EN)	3	3	0
Rupe	3	1 (Ec, KB, ŠM)	1	2	0
Smoldno	3	0	0	2	2 (pH 6,34)
Sovodenj	8	1 vir (Ec, KB) pred UV-dezinfekcijo, 2 na omrežju	2	2	0
Stara Oselica-Slajka	3	0	0	1	0
Trebija-Todraž	14	0	0	3	0
Volaka	4	1 (Ec, KB)	1	2	0
Volča	3	0	0	2	1 (pH 6,45)
Zarobar-Hlavče Njive	9	3 (Ec, KB)	3	3	0
Zapreval	4	2 (Ec, KB)	2	2	0

Ec – *Escherichia coli* bakterije v številu mikroorganizmov v 100 ml vode (mejna vrednost: 0/100 ml), KB – koliformne bakterije v številu mikroorganizmov v 100 ml vode (mejna vrednost: 0/100 ml), EN – *Enterococcus species* bakterije v številu mikroorganizmov v 100 ml vode (mejna vrednost: 0/100 ml), ŠM – število mikroorganizmov pri 37°C v 1 ml (mejna vrednost: manj kot 100/ ml), pH mejna vrednost od 6,5 do 9,5.

Pospravljali bomo po vsej občini

V vseslovensko in svetovno akcijo se bo tudi letos odgovorno in načrtno vključila občina Gorenja vas - Poljane v sodelovanju z društvi, osnovnimi šolami, društvom Ekologi brez meja in Direkcijo RS za ceste.

Občani, ljudje dobre volje, ljubitelji narave, predvsem pa tisti, ki so v preteklosti še smetili, naj bi združili moči v akciji Očistimo Slovenijo ter skupaj poskrbeli za čisto okolje. V zadnjih letih se je zavest ljudi v zvezi z odlaganjem odpadkov močno izboljšala, še vedno pa je na zemljevidu občine vsaj osemnajst črnih pik, ki naznanjajo divja odlagališča, še stara in tudi nova. K očiščevalni akciji so letos povabljeni tudi lastniki zemljišč, ki so pogosto možni onesnaževalci. Z vidika zakonodaje pa je prav lastnik zemljišča dolžan odstraniti nesnago oziroma dolžan preprečiti onesnaževanje.

Že sproti ali na zbirnih mestih bodo aktivisti pobrane odpadke ločevali po frakcijah. Na zbirnih mestih bodo dežurni občani, ki bodo usmerjali delo, pomagali, svetovali. Posebej je treba poudariti, da bodo ta zbirna mesta namenjena le odpadkom, zbranim tistega dne v naravi, in ne kosovnim odpadkom, pripeljanim

Čebelarji še vedno opozarjajo na prepoved kurjenja plastike v naravi, kar slabo vpliva na rastline, živali in ljudi. Ribiči svarijo na pretirano polivanje gnojnice v bližini vodotokov, tudi v neprimernem času, kar vse se lahko negativno odrazi na vodnem življu.

Akcija Očistimo Slovenijo bo 24. marca 2012 s pričetkom ob 8. uri. Seznam zbirnih mest je v tabeli. Udeleženci morajo biti primerno oblečeni, obuti in imeti zaščitne rokavice. Če vremenske razmere ne bodo primerne (dež ali sneg) ali če bo snežna odeja, bo akcija prestavljena na kasnejši termin. O tem boste obveščeni po Radiu Sora.

od doma. Občina kot koordinatorka akcije se bo potrudila, da bodo odpadki odpeljeni v dogovorjenem času. Poskrbela bo tudi za nekaj velikih trdnih vreč, ki so nujno potrebne za transport odpadkov z večjih divjih odlagališč.

V očiščevalni akciji bodo dan prej sodelovali tudi učenci vseh šol, ki pa se v spremstvu staršev lahko udeležijo tudi sobotnih aktivnosti.

Letos bo to zadnja takšna akcija. Ozaveščanje, interes ljudi, da se ne smeti na njihovem zemljišču, in ponujeni pogoji za brezplačno odjajo kosovnih odpadkov v zbirnem centru Todraž naj bi v prihodnje zadostovali. Za nepopoljšljive primere pa bo vključena inšpekcija.

Četudi bomo letos iz narave pobrali vso vidno nesnago, bo treba spremeniti še nekaj človeških navad.

Milka Burnik

Delovna akcija

Veliki načrti za ureditev vasi pod Blegošem

VO Hotavljje vabi vse, ki bi želeli narediti nekaj dobrega za svoj kraj in okolje, v katerem živite, da se udeležite delovne akcije, ki bo na Hotavljah in po okoliških vaseh 28. aprila. Tudi letos se bo delovni akciji pridružil VO Leskovica z okoliškimi vasi, tako da bo delo potekalo na širšem območju.

V okviru delovne akcije se bodo izvajala že utečena dela, kot so urejanje okolice, čiščenje cest in okolice cest, sekanje grmovja. Hotavljjski gasilci bodo poskrbeli za čiščenje propustov. Ena od aktivnosti bo tudi pobiranje smeti, ki so vedno pereč problem. V času zimske sezone se namreč količina odloženih smeti od Robidniškega Brda pa vse do Hotavlj poveča za kar nekajkrat. V okolje ljudje odlagajo prazne plastenke, pločevinke, drugo embalažo in vse, kar se lahko brez težav odvrže skozi avtomobilsko okno.

Na Hotavljah želijo v okviru akcije urediti okolico cerkve sv. Lovrenca ter druge dele kraja s cvetlicami, v Čabračah pa obnoviti gasilski kozolček. Dela pa ne bo manjkalo niti v ostalih vaseh. Prav tako se bodo nadaljevala dela pri gradnji novega gasilskega doma na Hotavljah. Pozornost bo namenjena tudi odstititvi divjih odlagališč.

V izdelavi je projekt za ureditev središča Hotavlj, pred trgovino KGZ Škofja Loka. Gre za majhen kos zemljišča med tremi lipami, kjer je ideja, da bi nasadili domača zelišča. Namen projekta ni samo ureditev, pač pa zemlji dati tudi izobraževalno vsebino. Na Hotavljah želijo z majhnimi sredstvi ohraniti in urediti vaško jedro ter v vas vnesti še več domačnosti. »Center vasi bi radi otvorili prihodnje leto za Semanji dan,« je povedal Roman Demšar.

Pričakujejo udeležbo več kot 300 ljudi, ki bodo pripomogli k temu, da bo delo opravljeno hitreje in enostavneje. VO Hotavljje in VO Leskovica vabita vse krajane vasi pod Blegošem, da se akcije udeležite in se že vnaprej zahvaljujeta za vaš čas, naklonjenost ter opravljeno delo. Za vse udeležence akcije bo organizirana tudi skupna malica.

Lidija Razložnik

Kje bomo čistili?

partner v projektu	kontaktna oseba	območje čiščenja	zbirno mesto
KS Sovodenj	Stane Bajt	okolica Sovodnja	pred Mercatorjem
PD Sovodenj	Lovro Telban	Podjelovo Brdo, Stara Oselica	pred Mercatorjem
Čebelarsko društvo Sovodenj	Vinko Dolinar	KS Sovodenj	pred Mercatorjem
KS in PGD Javorje	Ciril Alič	KS Javorje	pri OŠ Javorje
PD Gorenja vas	Roman Pagon	Blegoš in Žirovski vrh	pred trgovino KGZ
Jamarsko društvo Gorenja vas	Branko Mur	okolica Gorenje vasi	pred trgovino KGZ
Ribiška družina Visoko	Janez Demšar	obrežje Sore in pritokov	pred sedežem društva (Sestranska vas 54)
Motoklub Buhc	Viktor Oblak	KS Lučine	na Vagi
Športno društvo Poljane	Gašper Debeljak	Poljane, ob Ločivnici in Sori	bivša kovačija, poleg OŠ Poljane
PGD Trebija	Vanč Jereb	KS Trebija	pred gasilskim domom
Društvo podeželja Kladje	Milan Bogataj	KS Trebija, območje Kladij	vikend DPK Kladje

Pod stalnim nadzorom policije in varnostnikov

V začetku leta 2012 sem imel možnost kar dvakrat obiskati Islamsko republiko Pakistan. Zaradi političnih razmer in terorizma je to ena bolj nevarnih in sploh turizmu neprijaznih držav na svetu.

Moj namen obiska je bil sicer službene narave, vsekakor pa je obenem predstavljal velik osebni izziv. Tako zame kot tudi za mojega sodelavca. Delala in prebivala sva v dveh največjih mestih: v zgodovinskem mestu Lahore s približno desetimi milijoni prebivalcev, ki leži blizu indijske meje na severovzhodu države, in v finančnem središču države Karachiju, ki ima 18 milijonov prebivalcev in se nahaja na jugu države ob Indijskem oceanu. Skupno sem v Pakistanu preživel 20 dni.

V Pakistanu, ki je druga največja muslimanska država, živi okoli 170 milijonov ljudi, od katerih je večina muslimanov, saj je islam državna religija. Država meji na Indijo, Iran, Afganistan in Kitajsko, na morju pa na sultanat Oman. Pakistan je strateško na pomembni točki, saj je središče več regij – južne Azije, centralne Azije in Srednjega vzhoda.

Uradni jezik v državi je urdu in tudi sam sem se naučil kar nekaj fraz za osnovno komuniciranje z domačini. Jezik ponavadi ni problem, saj skoraj vsak Pakistanec obvlada nekaj angleškega jezika. Težko pa razumejo, da se lahko tudi Evropejec nauči njihovega jezika.

Pot do Pakistana je bila naporna in predvsem dolga. Leteti je treba prek enega izmed evropskih in potem še enega izmed azijskih letališč. Januarja sem letel iz Ljubljane prek Frankfurt in Abu Dhabija do Lahoreja, februarja pa iz Benetk prek Dubaja do mesta Karachi. Za obisk države je obvezna viza. Že postopek njene pridobitve, ki je

izredno natančen in tudi dolgotrajen, jasno nakaže, da se njihovi uradni organi ne prepuščajo prav nobenemu naključju.

Delo v tovarnah usnja nama je šlo dobro, svoje delo sva opravila strokovno in tako, kot je od naju zahteval delodajalec. Vsekakor so vmes vedno tudi manjše težave, ampak smo jih skupaj korektno rešili.

Druga zgodba pa je živeti tam. V bistvu doživeti Pakistan. Zanj je značilna zelo zapletena politična situacija (Združene države – Pakistan) in s tem povezano stalno varovanje. Policija in vojska z orožjem sta na vsakem koraku, slišijo se občasni strelji in tudi rafali, v mestu vsak dan kdo pade pod strelji, predvsem iz političnih in verskih razlogov. Eksplozije bomb so občasne, ampak ves čas tudi dejansko možne. Kot Evropejec sem moral prebivati v hotelih, ki so popolnoma varovani in zastraženi s policijo in varnostniki. Varnostni pregledi ob vstopu v območje hotela so zelo natančni, od pregleda vozila s kamerami in napravami za odkrivanje sevanja do pregleda sprednjega pokrova vozila in prtljajnika. Na koncu sledi še natančen osebni pregled na vhodu v hotel. Hoteli so zaščiteni z betonskimi preprekami, visokim zidom in bodečo žico, oboroženo varovanje je tudi po strehah objekta.

Naj omenim še vožnjo z osebnim avtom v več kot uro oddaljeno industrijsko cono, skozi mestno jedro, v nepopisnem kaosu. Doživel sem cel kup

bližnjih srečanj, zaviranj, žuganj, trkanj in praskanj po steklu; v nekem trenutku smo se v križišču zapletli z močno varovanim VIP konvojem. Policijsko spremstvo je tolklo po našem avtu in mahalo z orožjem. Zelo neprijeten občutek, saj bi lahko zadeva postala neobvladljiva. Samo treznemu manevru najinega soferja se lahko zahvalim, da se je srečno izšlo. Čeprav sva se s sodelavcem skoraj skrila pod sedeže.

V tamkajšnjem prometu so pravila zame precej nejasna. Vmes so pešci, kolesarji, oslovske vprege, tropi koza in ovac, motoristi in tovornjaki, ki so tipično pakistansko okrašeni in barviti. Po mestu postopa ogromno ubogih ljudi, revežev in invalidov, ki prosjačijo na vsakem koraku.

Vozi se po levi strani, kar mi je povzročalo kar nekaj orientacijskih težav, promet poteka tako z leve in z desne, kot tudi poševno in v nasprotni smeri, kar pa je za Pakistan »normalno«. Semaforji zaradi problemov z redukcijami elektrike delajo ali pa ne, ceste so polne lukenj in grbin. Ugotovil sem, da so luči in delujoča hupa na avtu najboljši »urejevalec prometa«.

Temperatura se je v njihovem zimskem času gibala od 25 do 29 stopinj Celzija. V zraku je polno smoga, povsod so smeti, smrad je na vsakem koraku, nadležnih muh je na milijone, krokarjev na tisoče, glavna reka skozi mesto Lyari je blatna in peneča. Njihova hrana je v glavnem pekoča, začinjena s curryem in skupaj z nepazljivim pitjem vode lahko predstavlja velik problem za prebavo.

Tujcev je malo. Če so, so Američani ali Angleži. Kot tujec si izredno vpadljiv. Na ulico si nisem upal, saj so ugrabitve tujcev zelo pogoste. Prepotoval sem že kar nekaj sveta, veliko prav islamskega, ampak Pakistan je prva država, kjer sem se počutil malce ogroženega.

Časa za ogled znamenitosti je bilo zelo malo in zaradi trenutnih nevarnih razmer to tudi ni priporočljivo. Vseeno sem si z osebnim varovanjem na hitro ogledal največjo mošejo v Karachiju Masjid E Toomb, ki sprejme skoraj 30.000 vernikov, in Clifton Beach, najbolj znano pakistansko plažo, ki pa razen množice kamel in umazanih ne ponuja kakšnih izjemnih morskih užitkov. Na hitro smo skočili še v enega izmed nakupovalnih centrov Pak Tower. Sicer pa se je tudi med panoramsko vožnjo po mestu skozi steklo avtomobila lahko videlo marsikaj zanimivega in tudi zgodovinskega. V glavnem pa revščina, nekaj tudi bogatije, predvsem pa ogromno ljudi in vozil.

Pakistan je res divji in kaotičen, treba ga je enostavno doživeti. Tudi fotografije vedno ne povedo vsega.

Peter Oblak

Izšlo je: Poljanska vstaja

Dogodek, ki kliče po umetniški upodobitvi

Pri založbi Modrijan je izšla knjiga z naslovom Poljanska vstaja in boj proti okupatorju v Sloveniji leta 1941, avtorja dr. Martina Premka. V prostorih OŠ Poljane je bila predstavitev knjige, ki so jo poleg avtorja sooblikovali še Milena Sitar, Branimir Nešović in Miha Naglič.

Gre za pripoved o dogodkih v Škofjeloškem hribovju v hudi zimi 1941–1942.

Kot pojasnjuje Premk, so bili leta 1941 na Gorenjskem ustanovljeni trije partizanski bataljoni, med njimi tudi Cankarjev bataljon, ki je bil ustanovljen 5. avgusta in tri dni kasneje napaden. Razbiti oziroma uničen ni bil v celoti, četi sta se razšli, in sicer z namenom kasnejšega ponovnega zбора. To se je na ukaz zgodilo že konec oktobra 1941. Oktobra 1941 sta bila oblikovana Gorenjski štab, ki naj bi vstajo vodil, in Pokrajinski komite KPS za Gorenjsko, kar kaže na to, da je bila vstaja načrtovana prav na Gorenjskem, saj je bilo območje Škofjeloškega hribovja kot središče osvobojenega ozemlja najbolj primerno. »Cankarjev bataljon je že novembra začel z napadi in pripravi na vstajo, prvega decembra je ubil sedem, po drugih podatkih devet ljudi, za katere so menili, da so izdajalci. O tem pričajo tudi nemški dokumenti, ki navajajo, da je bilo ubitih sedem njihovih tolmačev. Osmega decembra so se partizani zbrali na Bukovščici, na Mohorju, kjer so sprejeli odločitev o vstaji, ki bo v Poljanski dolini,« razlaga avtor knjige.

Tukajšnje močno razvite mreže odborov OF so že pripravljale upor proti okupatorju, imele pa so tudi orožje, ki ga je zapustila kraljeva jugoslovanska vojska in so ga zbirali

po zapuščenih utrdbah Rupnikove linije. Sledi prihod Cankarjevega bataljona v Poljansko dolino, kjer so se naključno srečali z nemškimi policisti. V spopadu partizanov in Nemcev je bilo ubitih 45 od 50 nemških policistov. Zmaga partizanov nad Nemci velja za prvo večjo zmago partizanske vojske v Sloveniji. Cankarjev bataljon je 21. decembra 1941 pričel z novačenjem ljudi v partizane. To pa je tudi začetek Poljanske vstaje.

Z navedbo, da so Nemci pred Moskvo doživeli poraz, da umikajo svojo vojsko ter da bo vojne kmalu konec, so domačine prepričali, da so se jim pridružili. »Knjiga o Poljanski vstaji je skrajšana doktorska disertacija, ki je prirejena v knjižno obliko ter tako malo bolj zanimiva in berljiva. Manjkajo predvsem poglavja, ki se nanašajo na drugo svetovno vojno v Evropi in Jugoslaviji. Pobudo za nastanek knjige oziroma disertacije sta dala ZZB Škofja Loka in Viktor Žakelj,« je povedal Martin Premk, avtor knjige, sicer zgodovinar in kustos Vojaškega muzeja Slovenske vojske v Pivki.

Pojasnil je še, da se s temo Poljanske vstaje prej ni ukvarjal, ukvarjal pa se je z obdobjem druge svetovne vojne v svoji magistrski nalogi in v knjigi o Notranjskih odredih 1942–1945, ki sta jo napisala skupaj z dr. Damijanom

Predstavitve knjige bo predvidoma aprila, v galeriji Krvina v Gorenji vasi.

Guštinom. »O izdaji knjige smo razmišljali že prej. Menili smo, da bi bilo prav, da ob 70. obletnici Poljanske vstaje pride do nečesa trajnega, do dokumenta, ki bo vse podatke, kolikor se jih da zbrati, zbral na enem mestu. Kjer se bodo bralci lahko podučili, nenazadnje tudi mlajši ljudje, ki danes v šoli ne slišijo kaj dosti o tem delu zgodovine. Tako smo se s pomočjo Viktorja Žaklja, ki je eden od pobudnikov, in zgodovinarja dr. Boža Repeta dogovorili z mag. Premkom, da je začel raziskovati to temo in kasneje iz nje doktoriral,« je povedala o nastanku knjige njena urednica Milena Sitar.

Po besedah Miha Nagliča je Poljanska vstaja dogodek, ki kliče po umetniški upodobitvi, saj smo do zdaj imeli samo spominska pričevanja, z izdajo knjige smo dobili še strokovni zgodovinski povzetek. Dalo pa bi se narediti še kaj, npr. film.

Poseben pečat in širši pogled na dogodek dajejo tudi prvič v celoti objavljena pričevanja vstajnikov. Objavljenih je tudi okoli sto enot slikovnega gradiva, od arhivskih fotografij, faksimil časopisnih člankov, plakatov in dokumentov do ilustracije poljanskega slikarja Iveta Šubica. Na naslovnici sta upodobljena detajla Šubičeve zidne slikarije »Poljanska vstaja« na poslopju trgovine v Poljanah nad Škofjo Loko, ki je nastala ob 40-letnici vstaje, leta 1981.

Lidija Razložnik

Leguojma po polansk

Po krajšn premoru j rubrika spiet tò. Ta bart boma spiet nariedl an odmik etimologije polanskih besied po abecied in boma šl raj mal u sviet, de nabe gduo misnu, de nakuol na pogliedama čes polanske planke ... Par tujih, čist naklučn nabranih toponimu:

Amerika

Južna, Sievarna, Duobnska. Ta ogromna zemlska masa ma že od začietksa mitsk status, niema pa od začietka tajga imiena. Domoruotci sa zajna nuczal tuok imien, ket je bel plemien, Europejci sa pa ta paru misn, de j tu kar Azija oz. Indija. Ke sa se zrajtal, de tu ni ries, je ratu imie Nou Sviet in je biu uradn imie kar nieki cajt, sploh u Špani. Šele an niemšk humanist, kartograf Martin Waldseemüller, se j zmisnu, de b celina pojmenovu na čast italjanskmu pomorščaku Amerigu Vespucciju, ke j hmal za Kolumbam odkrivu prostranstva Južne Amerike. Imie Amerigo, po latinsk Americus, je Waldseemüller postavu u žienska oblika America (po analogi Evropa, Azija, Afrika) in tok označu suoj zemlevid. Španci sa bel raskuorjeni, če že, bi dal celin imie po sojmu Kolumbu (ke j biu momgre die tut Taljan ...). Dviestu let sa tarmarl, na konc pa le sprejeli imie Amerika, medtem ke je Kolumbija ena zmed ameriških daržau.

Imie Amerigo pride od srednveieškiga Emericus, ke je latinizierana verzija niemškiga

imiena Emmerich, ke pride od Heinrich (po naše Henrik). Amerika je Henrikova dežela.

Niemčija

Daržava, ke ja Slovejnci strašn radi kopierama u dobarn in u slabm, ma par usakn narodu dargačni imie. Niemci sami i rečeja Deutschland, kar pride od besiede Deutsch, u star oblik diutisc »naroden, narodov«, se prau »Narodova dežela«. Drugi narodi po Euruop sa imie duobl že u cajt u selitu narodu. Germani sa bel razdeleni na ulik plemien, rečima Gote, Markomane, Angle, Sase, Bajuware, Alemane, Vandale, Nemete itd. Na zahuodn mej sa ževiel Alemani, oduod Francuozi (pa še kieri) Niemcam rečeja Allemands, nehn dežel pa Alle-magne. Na južnih mejah germanskiga prostuora (okuol Bodnskga jiezera) sa ževiel Nemeti in po neh nej be Slovani dobil imie Niemci (čiešk Nēmci, harvašk Nijemci, puolsk Niemcy itn.).

Jadran

Če b biu od Tarbije do Logaca tunel, b ga Polanci še raj hodil gliedat. Ta čudovit kuos Sre-

doziemla j duobu imie po taljanskmu miestu Adria južn od Benietk. Adria j imie narbel gvišn dobila od ilirske besiede adur, ke pomien »voda«. Z Adrie sta se tvuorla dva latinska pardieunka, adriaticus pa adrianus. Ta paruga sa si sposodil denima Anglieži (Adriatic Sea), ta druga pa Polanci (Jadransk muorje). Če ries darži ilirska razlaga, je Jadransk muorje dobesiedn »vodnat, muokar muorje«.

Japuonska

Japuonci soj dežel prauja Nippon »izvor suonca«. Slovejnsk imie pride od kitajskiga Jih-pen-kuo, ke ga j u naše konce ta paru parpelu Marco Polo (on Japuonsk prau Cipangu). Europejci sa besieda umies pozabil, spiet sa ja pa som parnesl portugalski pomoršaki, ke sa si ja sposodil od Malajcu (Jepang). Portugalc dons sicer rečeja Japão, učas sa pa djal Japan. Če na kratk obnovema, Kitajc je djau Jihpenkuo, Malajc Jepang, Portugalc Japão, Polanc pa Japuonska.

Martin Oblak,
martin.oblak@os-ivantavcar.si

Naslejdj bart se spet uračama u domače kraje. Če mate kešn komentar, kritika, pohvala, prošna, mi lohk pišete na e-naslou.

Ujeti trenutki Blegoša

Znani finalisti fotografskega natečaja

Lani je Planinsko društvo Gorenja vas organiziralo prvi fotografski natečaj z naslovom *Ujeti trenutek Blegoša*, ki se je končal v začetku letošnjega leta. Petčlanska komisija je izmed enaintridesetih fotografij, ki so bile mesečno najboljše, ter še treh, ki so si zaslužile uvrstitev v finale, izbrala pet najboljših fotografij.

Fotografija »Prispela na cilj« je avtorici Luciji Potočnik prinesla diplomu za peto mesto.

Na rednem občnem zboru so tako podelili diplomi za peto in četrto mesto ter priznanja za prva tri mesta. Prejemniki priznanj so prejeli tudi

nagrade. Diplomno za peto mesto je dobila Lucija Potočnik s Hotavelj za fotografijo z naslovom *Prispela na cilj*. Potočnikova je na natečaju sodelovala z osmimi deli, od katerih so se tri uvrstila v finale. Prejemnik diplome, ki je na natečaju sodeloval s štirimi deli, Peter Pogačnik, prav tako s Hotavelj, se je s fotografijo z naslovom *Stric možic* uvrstil na četrto mesto. Fotografija z naslovom *Majhen, velik*, najvišji je avtorju Branku Koširju iz Loga nad Škofjo Loko prinesla priznanje za tretje mesto ter letno članarino PD Gorenja vas. Košir je na natečaju sodeloval s sedemintridesetimi fotografijami in bil tako eden najprizadenejših fotografov. Drugo mesto si je prislužil Roman Zupanc iz Davče s fotografijo *Ob zahodu*. Poleg priznanja je prejel še letno članarino PD Gorenja vas in planinski izlet v organizaciji PD Gorenja vas po izbiri. Zmagovalec fotografskega natečaja Ujeti trenutek Blegoša 2011/2012 je postal Borut Šorli iz Žirov, ki je s fotografijo z naslovom *Črni kal* najbolj očaral komisijo. Šorli

je za nagrado prejel letno članarino Planinskega društva Gorenja vas (B-članstvo), najem kočice na Jelencih za dva dneva ter planinski izlet v organizaciji PD Gorenja vas po izbiri.

V konkurenci je bilo 116 del

Na natečaju je sodelovalo 116 fotografij, ki jih je posnelo 22 fotografov. »Danes je že tako, da je del nujne opreme ob obisku hribov in gora postal tudi fotoaparati. Verjetno je marsikateri redni obiskovalec Blegoša že sam opazil, da se je obisk te naše domače gore v zadnjih letih močno povečal. Med njimi pa je tudi veliko takšnih, ki na poti nanjo ne naredi samo posnetka z vrha za spomin, ampak želi s fotografijo ujeti tudi nekaj več. Da vrh Blegoša ni samo eden izmed treh bralcem najbližjih razglednikov (Ratitovec, Blegoš in Porezen), ampak da se na gori in poteh, ki vodijo nanjo, da videti še marsikaj drugega, se v društvu PD Gorenja vas zavedamo že dolgo časa. Ravno s tem namenom smo v lanskem letu pripravili nagradni fotografski natečaj Ujeti trenutek Blegoša, ki se je skupaj s predavanjem varuhov gorske narave in z odprtjem razstave na občnem zboru zvil v celoto predstavitev te nam najbližje gore. Verjamem, da nam je uspelo. Glede na pozitiven odziv tako fotografov kot tudi udeležencev predavanja bomo v društvu s takšno obliko dela nadaljevali tudi v letošnjem letu, zato spremljajte društveno spletno stran,« je po zaključku natečaja povedal Darko Miklavčič, vodja komisije natečaja. Poleg njega so bili v komisiji še: Alenka Pivk, Denis Bozovičar, Milan Savič in Valentin Bogataj.

Ogled fotografij natečaja je v prostorih OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas možen do sredine aprila. Del fotografij bo nato na ogled v gostilni Blegoš v Javorjah, del pa si jih bo mogoče ogledati tudi na tradicionalnem pohodu na Blegoš 13. maja. »Dogovarjamo se še, da bi bile fotografije na ogled še drugje. Še vedno pa si lahko vse fotografije ogledate z domačega naslanjača, saj so objavljene na spletni strani društva,« je povzel Miklavčič.

Lidija Razložnik

Škoti obiskali Poljance

Tokrat so balinali na Golem vrhu

Na zadnji prijateljski tekmi med slovensko in škotsko nogometno reprezentanco, ki je bila v Kopru zadnjega februarja, je bilo tudi pet škotskih navijačev, ki so dobri prijatelji z družčino Poljancev. Prijateljstvo se je spletlo že v osemdesetih letih, vezi pa se z vsakim obiskom okrepijo, tako kot število prijateljev, ki vztrajno narašča. Zdaj jih je že okrog 30.

Krivca za vse sta Janez Kloboves in Callum Stewart, ki sta se spoznala v Franciji leta 1982. »Od prvega obiska Calluma pri nas leta 1983 do danes so bili naši škotski prijatelji že velikokrat tu, mi pa pri njih. Tekma je že poseben *uržah*, se pa srečujemo tudi tako.«

Škoti so kot razlog tokratnega obiska res izbrali tekmo na Bonifiki. Izid je, kot pravijo, za prijateljski družini odličen: ena proti ena. Nad Koprom so bili navdušeni, saj so pričakovali, da bo kot pristaniško mesto precej bolj umazan. Še bolj pa so navdušeni nad Poljanami, kot je povedal Allan Marshall: »Slovenija je precej podobna Škotski. Lepo je tu. Ljudje so tako prijazni, izjemno gostoljubni, to so naši dobri prijatelji.« John Keay se mu je takoj pridružil: »Res je. Tu je težko komu plačati pivo, ker vedno nekdo časti. Pa še nekaj je: tu se vsi ukvarjate s športom, ste zdravi in fit.«

Kot posebnost so tokrat gostitelji pripravili balinanje v utrdbi na Golem vrhu. Walter Steadman je bil nad tekmo še posebej navdušen: »Tu lahko še precej postorite v turističnem smislu. Vendar pa je bilo balinati z lesenimi krogli precej težko.« Gostje so eno tekmo proti ekipi, v kateri je bil tudi župan Milan Čadež, celo zmagali. »Mislim, da je to veliko razočaranje za domačine«, se je vidno zadovoljen muzal Ian Foster, ki je balinal prvič.

Navdušeni so bili tudi nad lepim vremenom in

Tekmovalci balinarske tekme Slovenija : Škotska (18 : 21) so bili: Dragan Popov iz Srbije, Jani Bogataj, Allan Marshall, Niko Činku, župan Milan Čadež, John Keay (v kiltu), Boštjan Poljanšek, Walter Steadman, Ian Foster. Čepi Tomaž Poljanšek. visokimi temperaturami. »Dan, kot je bil današnji, je povsem primerljiv z najboljšim poletnim dnevom na Škotskem,« se je pošalil Ian Russel.

Sicer so bili v Sloveniji že večkrat in poznajo že dobršen del Poljanske doline. Navdušeni so nad slovensko hrano, ki ni tako mastna kot njihova. Ob izjemni ponudbi piva na Škotskem se jim pri nas zdi še najboljše temno Union. Izredno pa cenijo slovenska vina, zato so del obiska namenili še izletu v Goriška Brda v vinsko klet Davorina Radikona, sicer hišnega vinarja Gostilne na Vidmu.

Damjana Peternej

Kdo bo največkrat na Bukovem vrhu?

PD Gorenja vas je na Bukovem vrhu uvedlo vpisno knjigo ter tako začelo z vpisovanjem pohodnikov. Na novo je ustanovljena tudi pohodniška skupina Ljubitelji Bukovega vrha. Poskusna doba vpisovanja bo od 1. marca do 19. avgusta. Najbolj prizadevni pohodniki oziroma tisti, ki bodo v tem obdobju navečkrat osvojili Bukov vrh, bodo nagrajeni.

Vpisna knjiga je v sivi kovinski skrinjici pred vhodom v cerkev sv. Sobote na Bukovem vrhu. Velja le en vpis na dan.

Na 832 metrov visok Bukov vrh vodi kar nekaj poti, ki jih običajno poznajo le domačini. Na spletni strani PG Gorenja vas si lahko preberete opis Koroške poti, ki je markirana in vodi na vrh iz Hotovlje. Če pa se za vzpon odločite po neoznačenih poteh, vam bodo domačini z veseljem pomagali in vas usmerili na pravo pot do vrha.

L. R.

Šeme v svoje roke vzele občinsko oblast

Na pustno soboto je bilo veselo tako na Sovodnju kot tudi na Hotavljah. Člani Kulturnega društva Sovodenj in Turističnega društva Slajka Hotavlje so poskrbeli, da je pustno rajanje privabilo veliko število ljudi od blizu in daleč. KŠPD pa je pustovanje za otroke in odrasle pripravil na pustni torek. Nikjer ni manjkalo izvirnosti, norčavosti in dobre volje.

Foto: Arhiv KUD Sovodenj

Na Sovodnju so navdušile pikapolonice ...

Na Sovodnju se je zbralo 170 ljudi, med njimi skoraj ni bilo obiskovalca, ki si ne bi nadel maske. Za dobro vzdušje na Plesu v maskah, kakor so poimenovali prireditev, je poskrbel Trio Šubic. »Lansko leto smo v goste povabili ansambel Trio Šubic, ki so napravili odličen »žur«, ljudje so bili zadovoljni, zato smo se tudi letos odločili zanje. Na Sovodnju so že v preteklosti organizirali pustne veselice, vendar so tradicijo nato opustili. Velikokrat pa je bilo slišati ljudi, kako je bilo včasih »fajn«, ker se je za pusta tudi na Sovodnju nekaj dogajalo. Tako je ideja, da KUD Sovodenj oživi pustno veselico, prišla na dan že lansko leto in organizirali smo Ples v maskah, ki smo ga letos ponovili,« je povedal Lenart Šifrar, predsednik KUD Sovodenj.

Na tekmovanje za najboljšo masko se je prijavilo veliko udeležencev plesa. Najboljše tri, ki jih je ocenjevala neodvisna tričlanska komisija, so bile tudi nagrajene. Prvo mesto so osvojile pikapolonice, drugo mesto rožice, tretje pa so bile mumije. »Pripravili smo tudi tolažilno nagrado za četrto mesto, ki sta ga osvojili maski z imenom porednici. Tako kot lansko leto smo bili tudi tokrat navdušeni nad izvirnostjo mask,« je zaključil Šifrar.

Organizirana maškarada tudi za otroke

Pustna norčavost je zajela tudi Zadržni dom na Hotavljah, kjer je za dobro vzdušje vseh šem poskrbel ansambel Roka Žlindre. Zbralo se je 250 ljudi, med njimi tudi nekaj otrok, skoraj

vsi z masko na glavi. Komisija je nagradila deset sodelujočih mask, najbolj jih je navdušila skupina ježkov. Med šemami so bili še smrkci, Pike Nogavičke, superman, klovni, hudiči ... izvirnost je bila tudi tu bogata.

Tradicionalna večerna maškarada s skupino Organi v Gorenji vasi je privabila 150 maškar. »Kot vsako leto, smo tudi letos bili priča izvirnosti, odličnim idejam in ustvarjalnosti. Zbrala se je skupina krav, sveč, biljardnih krogel, pogrebnički, Shuffle Brothers ... Podelili smo šestnajst nagrad, od tega je štiri izbrala komisija, in sicer najboljšo skupinsko masko, najboljši par, najboljšo otroško masko in najboljšo posamezno masko. Ostale nagrade so bile razdeljene po izboru publike,« je povedal predsednik KŠPD Matic Radič. Publika je najbolj prepričala skupina pogrebnički, komisija pa se je odločila za Shuffle Brothers. »Kljub temu da je veselica organizirana med tednom, smo se zabavali do druge ure zjutraj. Letos smo

Foto: Simon Mur

... v Gorenji vasi pa Shuffle Brothers.

maškarke prvič simbolično prevzele v roke tudi občinsko oblast, ključ pa smo vrnili županu po razglasitvi nagrad,« je še dejal Radič.

Novost pustovanja KŠPD je bil program za mlajše maškarke, ki je bil pred pustovanjem za odrasle. Dvournno pustovanje je privabilo več kot sto otrok in staršev. Po odzivih udeležencev se je KŠPD odločil pravilno, saj kraj potrebuje takšne prireditve. Za prihodnje leto se bodo študentje potrudili, da bodo organizirali podobno ali še boljše pustovanje za najmlajše. V okviru otroškega pustovanja so predvajali otroške pesmi, na katere so otroci plesali po svoje oziroma so sledili navodilom voditeljev. Igrali so se igre kot npr. ali se bojiš črnega moža. Otroški program so sooblikovali člani kluba, ki imajo izkušnje z učenjem otrok. Vsak mali obiskovalec je bil nagrajen z bomboni.

Lidija Razložnik

Foto: Anja Alič

... na Hotavljah ježki ...

Butara je morala zadostovati za vse leto

Čas pred cvetno nedeljo in vse do velike noči so včasih, ko so še živeli bolj skromno, ljudje doživljali bolj bogato. V običaje so vlagali več truda in volje, se spominja tudi Lojzka Jezeršek s Sovodnja.

Sosedov Anže se je že precej pred cvetno nedeljo priporočil Lojzkini materi Micki za *pušeljce* za na butaro. Ko je nesla prodat čipke v Žiri, je spotoma kupila še krep papir različnih barv. Cvetove je naredila za doma, za soseda, prosit pa so prišli še drugi otroci. S cvetovi so potem okrasili butaro. Več jih je bilo, lepša je bila. Z nje je moralo vseti še veliko raznobarnih trakov.

Butare

Če je bila v načrtu manjša butara, so jo naredili le iz vrbovja. Za osnovo so nabrali rumeno vrbovje, če se je dalo, tako z mačicami. Nikoli rdečega, ker so pravili, da se je nanj obesil Juda Iškarijot. V povezano osnovo so nataknil pušpan, bršljan, zelenje brusnic. Na bolj apneni zemlji se je dalo dobiti tudi že cvetoče resje. Poleg zelenja in papirnatih okraskov so navezali še jabolka. V vsaki butari je morala biti tudi oljčna vejica. Ponavadi so jih prodajali v trgovinah, po drugi vojni so jih ponujali kar od hiše do hiše, pa tudi v Žireh na tržnici se jo je dalo dobiti.

Veliki kmetje so ponavadi tekmovali, kdo bo imel največjo butaro. Lojzka je slišala praviti, da je pred prvo svetovno vojno Mrzlikarjev hlapec prinesel tako veliko butaro, da so ji morali odžagati vrh, če so jo hoteli spraviti v cerkev. Osnova je bila smreka, okrog nje pa navezano zelenje.

Ko je bila Lojzka še otrok, je butare delal oče,

potem je ocenil, da zna že sama. Ko je pred manj kot dvema desetletjema delala butare za vnuke, je dodala tudi pomaranče. Še lepše je bilo, če je imela drobnejše mandarine, s katerimi je lahko naredila kar venček. Vedno so radi nesli butaro. Kar nekaj dogovarjanja je bilo, komu bo pripadla ta čast. Zgodilo se je, da so za nošnjo butar k *žegnu* njene vnuke prosili celo pri nekaterih hišah, kjer svojih otrok niso imeli. Za *lon* so še isti dan dobili pirhe.

Butaro so potem razdrli, narezali oz. nasekali na drobne kose in shranili v posodo. Tako pripravljena je počakala na uporabo, če se je pripravljalo za *hudo uro*, nevihto. Kose blagoslovljene butare so dali na žerjavico v štedilnik. Dim, ki se je vil skozi dimnik, naj bi odganjal uničujočo nevihto. Deli butare so morali zadostovati za celo leto, do druge cvetne nedelje. Tudi okrog božiča, ko so trikrat kadili okrog hiše, so na žerjavico dodali dele butare. Prav tako so jo kot kadilo uporabili ob smrti, ko so pokadili za rajnim. Včasih so mrlič ležali doma *na parah*, na mrtvaškem odru. Kropili so jih z žegnano oljčno vejico iz butare.

Še vedno je opaziti, da otroci radi prinašajo butare. Tudi okrašene so še podobno, s cvetovi in sadjem. Večina je domače izdelave, saj je zelenje mogoče dobiti v bližnji okolici. Drugi imajo kupljene, sestavljene iz pisanih oblancev. Tretji se zadovoljijo z oljčnimi vejicami, za katere v zadnjem času poskrbi kar župnik sam.

Pirhi

Tudi za veliko noč se je bilo treba pripraviti. Vsaj štirinajst dni so dajali na stran jajčka, da so se pobarvani pirhi lepo luščili. Že pred drugo vojno je bilo moč v trgovini kupiti barvo in sličice. Trgovci so kar tekmovali, kdo bo več prodal. Tudi v trgovini Pr' Malk na Sovodnju jih je bilo mogoče kupiti. Drugi, ki niso imeli denarja za take reči, so na jajčka privezali vejice ali liste rastlin in jih dali kuhat v čebulne olupke. Tudi taki pirhi so bili zelo lepi. Pred drugo vojno so v teh krajih pirhe barvali samo za doma. Ni bilo navade, da bi jih nabirali še okrog. Tik pred vojno so se domislili in dekleta so dala pirhe fantom, prinesli pa so jih tudi oni. Ta darila so si izmenjali kar v društvu, kjer so se ponavadi srečevali. Med vojno je to zamrlo, po vojni pa se zaradi revščine tudi dolgo ni nič dogajalo.

Peka

Pripravili so vse potrebno za potico, ki so jo pekli samo za velike praznike. Uporabili so domače orehe. Spekli so še hlebeček, na kmetih je bil velik, pri bajtarjih manjši. Cvrli so tudi krofe. Suho meso, šunko so ponekod samo skuhal, drugod so jo zavili v testo in pri zmerni temperaturi pekli tri ure.

Včasih so belo moko za peko uporabljali samo za božič, veliko noč, za fani sejem in za sedmino za pokojnim, ko so spekli krofe ali potico. Kruh je bil iz črne moke, iz žita, na kmetih pridelanega doma. Ponavadi so mešali pšenično in rženo moko in tak kruh je bil zelo dober. Kmečke družine so ga imele zadosti, manjkalo pa ga je predvsem številčnim bajtarskim družinam. Nekatere gospodinje so oparile

Ne-odvisen.si

Učenci so bili navdušeni nad načinom ozaveš

Učenke in učenci OŠ Poljane in Podružnične šole Javorje so se v avli OŠ Ivana Tavčarja v Gorenji vasi skupaj s tamkajšnjimi učenci učili, kako biti in ostati neodvisen, kako se ogniti zasvojenosti, kako zdravo in kakovostno preživljati otroška ter najstniška leta. Skozi številne pasti, žalostne primere in nasvete sta naše otroke in mladostnike popeljala terapevt Miha in povezovalc Bojan, ki sta učenkam in učencem vsakega triletnja posebej na njim primeren način znala predstaviti nevarnosti modernega časa, ki prežijo na mlade. Upamo, da bo

akcija ne-odvisen.si pripomogla k temu, da bodo naši otroci nekoč znali izbrati prav.

Družbeno odgovorna kampanja ne-odvisen.si pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka poteka po vsej Sloveniji. Mlade osvešča o pasteh odvisnosti. V kampanji sodelujejo strokovnjaki (Vlasta Nussdorfer, Miha Kramli, Tone Kladnik, Fani Čeh idr.) in vrsta znanih osebnosti (Jurij Zrnec, Adi Smolar, Tomi Meglič, Miha Šalehar, Nataša Pirc Musar idr.). Programi so vsebinsko prilagojeni štirim ciljnim

skupinam: otrokom od 5. do 9. leta starosti, mladostnikom od 10. do 12. leta starosti, mladostnikom od 13. do 18. leta starosti in odraslim.

Namen in cilj kampanje je otroke, mladostnike in odrasle ozaveščati o različnih pasteh zasvojenosti (od drog, alkohola, cigaret, čezmerne uporabe interneta, iger na srečo ...), o možnostih pomoči in promociji zdravega načina življenja.

Geslo akcije je Nariši nov dan. Pomeni ljubiti samega sebe. Da bi pomagal drugim ljudem, je potrebno, da najprej pomagaš sebi in prevzameš polno odgovornost za vse, kar se ti dogaja.

Odzivi otrok

Prijatelj kužek Jaka je učence prve triletke na igriv in zabaven način poučil o petih najpomembnejših stvareh v njihovem življenju, in sicer: o zdravju (zdrava hrana, higiena, gibanje na svežem zraku), igri (igre na prostem, svež zrak, stran od računalnika in televizije), knjigi (v njej je znanje, ki ga potrebujemo za ustvarjanje, vse tisto, kar je pomembno za nas in za vse, ki nas imajo radi), prijateljstvu (če sem dober sam, si pridobim prijatelje, ki jim lahko zaupam in ki me imajo radi), ko bom velik (rad bi postal samostojen in odgovoren za tisto, kar bom izbral).

Kužek Jaka je na koncu otrokom razdelil letake z igrico. Nanje bodo narisali nov dan in če

Foto: Katarina Burnik

koruzno moko, ji dodale kvas in iz tega zamesile kruh. Da se ni preveč razlezel, so ga pred peko položile v model za potico. Pogosto so dodajale tudi sadje, da je bil kruh bolj sočen.

Lojzka se spominja stare ženice, ki je pravila, da za veliko noč peče *budl*. Najprej je naredila testo iz bele, potem še iz koruzne moke. Oba dela je zvila bolj na debelo kot potico. Kruh je bil zelo lep, dober, in otroci so težko čakali, da so ga dobili.

Žegen

Potico, kruh, meso, hren in pirhe so odnesli k blagoslovu. V cerkvi so dobili še žegnano vodo in ogenj v lesni gobi. Ko so gobo prinesli domov, so jo dali na ogenj v peč ali štedilnik, da se je pokurila. Namen tega je bil odganjanje nesreče od hiše. Žegnano hrano so drugi dan porabili za družinski zajtrk, ki je bil kar obilen, tako da kosilo tisti dan skoraj ni bilo potrebno ali pa le bolj skromno. V novejšem času se v košari za blagoslov znajdejo še druge dobrote, tudi pomaranče, ki jih pred drugo vojno ni bilo lahko dobiti, mogoče občasno v Žireh.

Milka Burnik

čanja

bodo svoje risbe odposlali, jih bo kužek nagradil s presenečenjem.

Pa ne samo kužek, otrokom so bili všeč tudi strokovnjaki, ki jih je Jaka spretno iskal in jih tudi našel, da so lahko z njimi podelili nekaj zgodbic in nasvetov za življenje.

Učenci druge triade so dogodek komentirali: »V avli Osnovne šole Ivana Tavčarja Gorenja vas smo si ogledali predstavitev, ki sta jo vodila Bojan in Miha. Videli smo tudi posnetke, ki so govorili o neodvisnosti. Bojan je bil voditelj, Miha pa ima ambulanto, v kateri zdravi različne odvisnike. Povedal nam je, kaj je odvisnost in kaj zasvojenost. Nekateri odrasli so zasvojeni z drogami, ki ogrožajo njihovo življenje. Odvisni smo pa vsi – od hrane, vode, šole itn. Bilo mi je zelo všeč, samo škoda se mi je zdelo, da ni trajalo dlje.« (Kaja Klemenčič, 5. razred). »Zdelo se mi je zelo zanimivo, veliko sem se naučil, kako ravnati z drogami, in se odločil, da se bom držal nasvetov,« pa je dejal Jure Križnar, 6. a.

Mojca Šubic iz 8. a, ki je bila na predstavitvi za tretjo triado pa je povedala: »Predavanje neodvisen.si je name naredilo velik vtis, saj je bila odvisnost predstavljena na zanimiv in drugačen način kot ponavadi. Mislim, da s tem predavanjem lahko veliko mladih odvrne od drog in jih tudi bolje poučijo o njih.«

Šolske novinarke in Bernarda Pintar

Kam marca in aprila?

• 24. marec ob 9. uri: **Pohod spomina na Tarzana in Hribarja**. Zbirno mesto pred združenim domom na Sovodnju. Dodatne informacije pri Vinku Zatljerju na telefonski številki 041/230-613. Organizira PD Sovodenj.

• 24. marec: **Čiščenje planinskih poti po markiranih poteh na Ermanovec**. Čistile se bodo pohodniške markirane poti v skupni dolžini 85 km iz smeri Franja, Trebija, Sovodenj, Kladje, Kopačnica, Bevkov vrh. Dodatne informacije pri PD Sovodenj. Organizira PD Sovodenj.

• 24. marec od 8. do 12. ure: **Cepljenje proti KME** v OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas. Prijave niso potrebne. Organizira Zavod za zdravstveno varstvo Kranj.

• 24. marec: **Zabava z DJ Perom in skupino Kingston** v domu občine. Organizira KK Gorenja vas.

• 25. marec ob 15. uri: **Materinski dan** v kulturnem domu Lučine. Organizirata PŠ Lučine in KS Lučine.

• 26. marec ob 16.30. uri: **Predavanje Življenje brez parazitov** v domu občine. Predava Ica Krebar. Organizira KORK Gorenja vas.

• 28. marec ob 13. uri: **Delavnica Analiza in branje bilanc** v veliki sejni sobi UE Škofja Loka. Dodatne informacije in prijave na telefonski številki 04/50-60-223 ali na spletni strani www.ra-sora.si. Organizira RAS.

• 28. marec od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu v Škofji Loki. Organizira RAS.

• 31. marec–12. maj: **Trim liga v košarki** v OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas. Dodatne informacije in prijave pri Jaku Trčku na e-naslov: jaka.trcek@gmail.com. Organizira KK Gorenja vas.

• april: **Kulinarični pohod: Povežimo soline**. Hoje je za dve uri. Dodatne informacije in prijave pri vodniku Franciju Fortuni na telefonski številki 041/451-684. Prijave do 20. marca, štartnina 15 evrov. Organizira PD Gorenja vas.

• 1. april ob 16. uri: **Pomladni pozdrav** v dvorani Sovodenj. Organizira PŠ Sovodenj in vrtec Sovodenj.

• 4. april od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu v Škofji Loki. Organizira RAS.

• 4. april ob 16. uri: **Kuharska delavnica Makrobiotika po načelih stare slovenske kuhinje** v Lovskem domu Gorenja vas. Vodi Ica Krebar. Cena 25 evrov. Dodatne informacije in prijave na telefonski številki 041/928-882. Organizira KORK Gorenja vas.

• 8. april ob 21. uri: **Veselica s skupino Mambo Kings** v domu občine. Organizira PGD Hotavlje.

• 11. april od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu v Škofji Loki. Organizira RAS.

• 12. april: **Pohod na Bohor (Veliki Javornik)**. Dodatne informacije in prijave pri Pavlu Čadežu na telefonski številki 04/51-07-720 ali 030/692-155. Organizira upokojenska sekcija PD Gorenja vas.

• 12. april od 15. do 18. ure: **Festival Turizmu pomaga lastna glava: Všeč mi je**. Turistične tržnice v Mercatorjevem centru na Primorskem bodo predstavile tudi skupine učencev iz PŠ Sovodenj, PŠ Javorje in OŠ Poljane. Dodatne informacije na telefonski številki 031/769-121.

• 14. april od 8. do 12. ure: **Tržnica kmetijskih pridelkov in izdelkov** na vaškem trgu v Gorenji vasi. Organizira RAS.

• 14. april: **Izlet v Slovensko Istro** pod vodstvom zeliščarja mag. Jožeta Kukmana. Informacije in prijave pri Mariji Bogataj, tel. 040/725-489.

• 17. april od 17. do 19. ure: **Zbiralna akcija oblačil, posteljnine, zaves in obutve** v domu občine. Organizira KORK Gorenja vas.

• 18. april od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu v Škofji Loki. Organizira RAS.

• 21. april ob 9. uri: **Tretji pohod treh generacij ob Rapalski meji**. Pohod v suhem vremenu. Dodatne informacije na telefonski številki 031/769-121. Organizira PŠ Sovodenj in TD Sovodenj.

• 21. april: **Izlet na Ptujsko Goro in ptujski grad** pod vodstvom zeliščarja mag. Jožeta Kukmana. Informacije in prijave pri Mariji Bogataj, tel. 040/725-489.

• 22. april: **Družinski izlet na Babji zob**. Pohod je nezahteven, primeren za otroke, hoje za 1,5 ure. Dodatne informacije in prijave pri vodnici Vesni Šinkovec na telefonski številki 041/451-684. Organizira PD Gorenja vas.

• 22. april ob 9. uri: **Pohod skozi Zalo**. Zbirno mesto ob kmetiji pr' Bukovce, Žirovski Vrh 44. Dodatne informacije in prijave pri Luciji Kavčič na telefonski številki 031/693-731. Prijave do 20. aprila. Organizira TD Žirovski vrh.

• 22. april od 15. ure dalje: **Salamiada in Tržni dan na Žirovskem vrhu**. Organizira TD Žirovski vrh.

• 25. april od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Mestnem trgu v Škofji Loki. Organizira RAS.

• 28. april: **Delovna akcija Hotavlje z okoliškimi vasi in Leskovica z okoliškimi vasi**. Organizira VO Hotavlje in VO Leskovica.

• 29. april ob 10. uri: **Hotaveljski izziv – tek generacij na Slajki**. Dodatne informacije in prijave pri Aljažu Gamsetu na telefonski številki 031/510-201. Organizira ŠDMH.

• 29. april ob 10. uri: **Zgodnje kosilo in kratek kulturni program za vse starejše** v dvorani Leskovica. Organizira KORK.

Neodvisni – pred računalnikom in televizijo?

V prejšnjih Podblegaških novicah je bil opisan program Nariši nov dan, ki je bil predstavljen na šoli in v občinski dvorani. Sreča, da so otroci imeli možnost ogleda tega programa v času rednega pouka in so se predavanja lahko udeležili vsi. Kako pritegniti starše, je drugo vprašanje.

Je bilo na vabilu premalo natančno definirano, da je primerno za prav vse starše, za mlade in nekoliko starejše, a mlade po srcu? Mogoče je bilo razumeti, da gre za odvisnost od kemičnih substanc, pa so si starši mislili, teh težav nimamo, kaj bi hodili. V kampanji Neodvisen vsi sodelujoči poudarjajo moč družine, velik pomen prijateljstva, neskončno možnosti gibanja v naravi, govorijo o odvisnosti od računalnika, alkohola in mamil, hkrati pa tudi povedo o odgovornosti posameznika, razvoju samopodobe in samostojnosti.

Kako pomagati otroku, se starši ne moremo naučiti na seminarju, lahko pa znanje vzgajanja, ki smo ga pridobili od naših staršev, izboljšamo. V današnjih časih niso dovolj le dobre želje, da bi razvoj otroka potekal na način, kakršnega si želimo. Na vzgojni proces vpliva mnogo dejavnikov: okolje, v katerem se giblje celotna družina, odnos med partnerjema, čas, ki ga na-

menjamo otroku, izkušnje staršev v njihovem otroštvu, družba, ki jo srečuje otrok ...

Vsak starš se trudi in vzgaja otroka, da bi ga pripravil na življenje, kakršno ga čaka. To pomeni otroke opremiti s spretnostmi in sposobnostmi, ki jih bo od njih zahtevalo življenje. Če se starši ne bomo odpravili na sprehod in bomo raje sedeli pred računalnikom in televizijo, ne pričakujmo od otroka drugačnih navad. Vsa nesrečna sva že bila, ker hči ni hotela niti slišati za hribe; v času njenega otroštva smo bili vsak konec tedna na eni izmed slovenskih gora, zdaj je puberteta mimo in z veseljem se dogovori s prijatelji ali se sama odpravi na pohod na bližnji hrib ali Blegoš.

Pomagajmo otrokom, da bodo znali ločiti med tistim, kar zdravju koristi, in tistim, kar ga uničuje. Za zdrav razvoj otroka je potrebno sodelovanje staršev s šolo, z vrtcem, vzgojitelji in otrokom. Vzeti si je treba veliko časa za

pogovor in reševanje sprotih težav, mogoče je dobro, če to gre tudi na račun kariere. Nekdo po drogi ne poseže zaradi trenutnega problema, ampak zaradi kopičenja težav in uresničitve misli, ki so trajale že daljše obdobje. Z mladimi se je treba veliko pogovarjati, veliko so sami, želijo si pravega pogovora, a če tega nismo negovali od malega, tega od njih kasneje ne moremo zahtevati. Do otroka ne moremo, ker se zapre v svoj svet in mu je vse odveč, kar ga vprašamo, in tudi mi ne znamo zastaviti pravega vprašanja.

Otroci si želijo, da bi jih kdo počakal, pozdravil, se jim nasmehnil, povprašal po počutju, jim v času odrasčanja, ko se sprašujejo, kdo so, zakaj jih nihče ne mara, zakaj so grdi, zakaj se vsi jezijo nanje, nakazal pravo pot in jim prisluhnil. Včasih je več kakor dovolj le poslušati, sicer pa vemo, da je biti pravi poslušalec velika umetnost. V družbi tudi odrasli veselo govorimo drug čez drugega in smo lahko srečni, kadar naletimo na pravega poslušalca.

Prve zasvojenosti

Najpomembnejše pri odnosu med odraslo in mlajšo generacijo je doslednost in vztrajnost, premalo je zgledov, preveč predavanj, izjav in zahtev brez duše, brez skupnih izkušenj. Zgledi vlečejo. Na predavanju so omenili nekaj glavnih točk za uspešno dosego komunikacije z otrokom: začeti je treba zgodaj, treba je spodbuditi pogovor, ustvariti sproščeno vzdušje, pripovedujmo o lastnih vrednotah, biti moramo iskreni, potrpežljivi, izkoristiti vsakodnevne priložnosti, postavimo meje in se jih držimo, pokažimo zanimanje in vzemimo si veliko časa. Kakor hitro nam otroci uidejo iz rok in raje zaidejo k telefonu, računalniku ali televiziji kakor k mizi, jedi in družinskemu pogovoru, je že zelo pozno, a ne toliko, da se ne bi dalo težav rešiti. Ne dovolimo, da bi jedli druge kakor za mizo s preostalo družino, kajti takrat si lahko zaupamo, razkrijemo marsikatero dnevno novico, za katero sicer ne bi izvedeli.

Ena izmed prvih zasvojenosti je zasvojenost z računalnikom in risankami. Tega naj bi otroci imeli pol ure do eno uro na dan. Slišali smo o različnih zasvojenostih, a največja v našem okolju je prav ta. Že dolgo lahko opazimo, da je otrok na igriščih, v vaških središčih, v hribih, na rekreaciji in na sprehodih vse manj. Tudi za starše so na najbolj varnem mestu pred ekranom. Toda skrbi nas lahko, ker taka zasvojenost potegne za sabo tudi druge oblike zasvojenosti, ki jih je težje preprečiti in pustijo na telesu hude posledice. Spodbudimo jih, naj gredo s prijatelji na športne aktivnosti, naj oživi pohajkovanje po gozdu, naj se spet igrajo Indijance, ravbarje in žandarje, naj se gredo zemljo krast, tancalico, naj skačejo za žogo, naj plezajo po kozolcih in drevesih, naj bodo sproščeni in igriji ter blizu naravi. Odrasli, zadajmo si nalogo, da bomo spomladi postavili z nekom mlinček.

Jana Rojc

Preizkušali so se kot vozniki

Za učence 4. in 5. razredov OŠ Poljane in podružnične šole Javorje je bil zadnji predpočitniški dan nekaj posebnega. Imeli smo naravoslovni dan, ki je bil sestavljen iz dveh delov.

V prvem delu so se učenci izobraževali o varnem ravnanju v prometu. Svoje znanje so dokazali na šolskem igrišču, kjer smo se vozili s čisto praviimi avtomobilčki. Podjetje Jumicar, ki se ukvarja s preventivno vzgojo otrok v cestnem prometu, jim je pripravilo poligon s semaforji in prometnimi znaki. Učenci so uživali, ko so se lahko preizkusili kot pravi vozniki. V drugem delu so pri delu v skupinah preizkušali svoja čutila. Z različnimi poizkusi so spoznavali, kaj njihova čutila zmorejo in kako bi bilo, če ne bi bila zdrava.

Cilka Čibej

Nepozabna doživetja v Kočevju

Nekaj manj kot šestdeset učencev drugih razredov centralne in podružničnih šol je preživel tri dni v ČŠOD Jurček v Kočevju. V pestre in razgibane dejavnosti so učenci vložili kar precej svojega truda, saj smo veliko hodili in res doživeli kočevske značilnosti.

Mesto Kočevje nam je pokazalo stare vile, neobičajne zgradbe, nekdanje železniške prehode, golobnjake, veliko cerkev sv. Jerneja, mirno reko Rinžo z račkami in mostovi, posebna drevesa, bližnja okolica pa umetno rudniško jezero, kraško Medvedovo jamo, vrtače in urejeno gozdno učno pot z nešteto sledmi živali. Posebno doživetje je bil nočni sprehod z lučkami po planinski poti in pogled navzdol na razsvetljeno Kočevje. Jasen večer nam je omogočil opazovanje lune, zvezd in planetov, med drugim Jupitra, Venere in Marsa, pa ozvezdja Oriona ter velikega voza.

Vsako doživetje je bilo podkrepjeno z zgodbami in legendami, npr. o jezerski pošasti, o Frideriku in Veroniki ... Večina učencev je prvič in zelo uspešno streljala z lokom. Nadgradili so znanje o vremenu in izdelali vetrnico. Spomin, znanje in orientacijo so preverjali v skupinah, ko so ob gozdu in ob njem iskali in reševali naloge. Dnevni čas so zapolnjevala še številna drobna opravila, kot na primer postiljanje postelje, skrb za urejeno sobo, dežurstvo v jedilnici, in tudi prijetnejše dejavnosti: igre, branje, pisanje razglednic, jutranja telovadba.

Milka Burnik

V sledeh živali smo izdelali mavčne odlitke.

Škrat na Ermanovcu

Zimski škrat je poskrbel, da je bilo do približno petdeset mladih in malo manj mladih planincev oziroma staršev prijazno tudi vreme. Vse se je začelo s pravljico o Škratu Pohajalčku, ki jo je pred planinsko kočjo prebrala animatorka Andreja.

V gosjem redu so potem sledili vodnikoma Miklavžu in Mateju ter se zagrizli navkreber do vrha Štora. Lovci Lojze je pripovedoval o živalih in živalskem svetu. Spoznali so namen krmišča, jasli za divjad, ki so jih lovci prav za ta dogodek na novo postavili. Pohodniki so se poučili še o vlogi solnih kamnov oziroma solnic v prehrani srnjadi.

Zimski škrat na Ermanovcu

so se mladi planinci naučili izdelati ptičjo pogačo iz loja in semen.

Lovci so jim predstavili še različno rogovje in kože živali, ki so jih uplenili v svojem lovskem revirju. Podarili so jim značke z živalskimi podobami. Tudi na krožni poti do izhodiščne točke so jih čakale uganke. Po vrnitvi so člani Planinskega društva Sovodenj mladim udeležencem podarili še rdeče ali modre škratove kape in se posladkali s tortami. Najmlajši planinski škratek na tej odpravi je štel komaj pol leta.

Milka Burnik

Dobro obutim tudi odjuga ni preveč nagajala, kjer so se hodili po snežnih zaplatah, drugod jih je grela toplo sonce. Pot jih je vodila proti lovski koči na Selišah v Stari Oselici. Člani lovske družine Sovodenj so jim pripravili presenečenje. Po okrepčilu s toplim čajem in sladkarijami

Petar Antunović za OŠ Poljane

Knjižne police so še bogatejše

Na šoli smo imeli obisk, ki nam je polepšal dan. Petar Antunović in njegovi prijatelji, ki so uspešni člani Lions kluba Škofja Loka, so naši šoli podarili knjige v vrednosti 600 evrov. Doniralo jih je podjetje Forma tisk iz Ljubljane, podjetje Sirius AP iz Ljubljane pa je šoli namenilo sredstva v vrednosti 400 evrov.

Ravnateljica je prevzela darilo.

Petar Antunović se je z našo šolo seznanil v Galeriji Krvina ob podelitvi donacij, ki jih je Lions klub iz Škofje Loke v mesecu decembru med drugim namenil tudi OŠ Poljane za nakup prenosne delovne mize za slepo učenko. Povabilo ravnateljice Metke Debeljak, naj obišče našo šolo, je vzel zares. Še prej pa se je povezal s svojimi prijatelji ter tudi v imenu svojega podjetja Sirius šoli podaril omenjena sredstva.

Mladinski pevski zbor pod vodstvom Matjaža Slabeta, naša učiteljica, violistka Jasna Maček, in naša učenka Patricija Raztresen so pripravili lep sprejem v avli šole, ravnateljica pa je gostom na kratko predstavila šolo in umetniška dela, ki krasijo notranjost šolske stavbe. Posebno zanimanje gostov je veljalo freski Iveta Šubica ter globusu Maje Šubice, ki prikazuje Darwinovo pot z ladjo Beagle.

Tjaša Buh in Bernarda Pintar

Iz OŠ Ivana Tavčarja

Na kulturo so pogledali z vseh strani

Mesec februar je vedno še bolj kulturno obarvan od drugih. V tednih okrog kulturnega praznika so učenci razredne stopnje na praviljično obarvanih delavnicah bogatili besedni zaklad, igrali na glasbila, si izmišljali narobe pravljice, pravljicam spreminjali konce, skratka, širili svoje kulturno okolje in obzorje.

S predstavo gledališča Fru-Fru z naslovom Obisk dr. Eka so trkali na ekološko zavest. Ponovili so barve zabojnikov, spoznali pomen čistilne naprave ter ekološko osveščeno in neosveščeno družino. Zabavala jih je tudi predstava Kako je Oskar postal detektiv v izvedbi imenitnega igralca in avtorja Rozmana Roze. Učenci so na koncu celo pomagali pri recitiranju pesmi.

Prav poseben je bil t. i. dan jezikov. Na šolo so povabili goste iz Poljske, Albanije, bivšega učenca šole, ki se uči japonščino, in tudi učitelji so predstavili države in njihove jezike: nizozemščino, ruščino, angleščino, nemščino, francoščino. Dva razreda sta gostila mlado poljsko profesorico angleščine Aleksandro. Predstavila jim je kulturo Poljske, njene simbole, znane osebnosti, predvsem pa poljski jezik. Ena ura je bila namenjena poljanskemu narečju, v katerem so učenci 9. c pisali literarne prispevke. Pri delu so se izredno izkazali, saj so napisali kar nekaj pesmi in celo basen. Dan je popestril še koncert Uršule Ramoveš s Fanti iz Jazbecove grape. Vmes je v domačem narečju svoje pesmi bral Janez Ramoveš in prav tako zelo navdušil predvsem s tisto, ko pove, *kuad ja je kušnu*.

Učenci prve triade so imeli kulturni dan z naslovom Ljudsko pustno izročilo. Na delavnicah so se naučili dve pustni pesmici, izdelali masko iz odpadnih škatel in plesali ob ljudski glasbi.

Prva skupina prvošolcev je uspešno zaključila pavalno opismenjevanje v bazenu v Kranju.

Za prihodnje šolsko leto so že vpisani novi prvošolci, učenci devetih razredov pa so se udeležili informativnih dni na različnih šolah.

Milka Burnik

Učenci so bili vzgojitelji mlajšim

V tednu pred počitnicami smo se zabavali skupaj z otroki iz našega vrtca Agata. Učenci OŠ Poljane smo jim v veliki telovadnici šole pripravili športne delavnice. Skupaj smo igrali nogomet, hokej, tekali čez ovire, skakali po blazinah, si podajali balone in se igrali s padalom. Bilo je pestro, super in za nas predvsem velik izziv preizkusiti se v vlogi vzgojiteljic. Otroci so uživali in strinjali smo se, da bomo takšno druženje naslednje leto še ponovili.

Barbara Tavčar

Državno prvenstvo v košarki

Gorenjevaščani ponovili uspeh izpred treh let

Na OŠ Ivana Tavčarja je bil polfinalni turnir državnega prvenstva v košarki za starejše dečke v okviru 46. pionirskega festivala. Nastopile so tri osnovne šole, ki so si to priborile skozi boje na regijskih in četrtfinalnih turnirjih – poleg domače šole še OŠ Miška Kranjca iz Ljubljane in OŠ Center Novo mesto.

Učenci OŠ Ivana Tavčarja so si nastop na tej ravni tekmovanja priigrali z osvojitvijo naslova medobčinskega prvaka, na Gorenjskem prvenstvu so osvojili 3. mesto, na četrtfinalnem turnirju pa so bili drugi.

V prvi tekmi polfinalnega turnirja so se naši fantje pomerili z ekipo iz Ljubljane in v napeti tekmi slavili z rezultatom 40 : 32. Največ točk za OŠ Ivana Tavčarja je dosegel David Pintar – 19, šest jih je prispeval Jure Kokelj, David Črešnovar pet, Aljaž Mravlja štiri, Marko Klemenčič, Nejc Bogataj in Blaž Ušeničnik pa so dosegli po dve točki.

V drugi tekmi so v dvoboju med OŠ Miška Kranjca in OŠ Center Novo mesto slavili Dolenjci z rezultatom 66 : 33.

V neposrednem dvoboju, ki je odločal o potniku med najboljših osem ekip v Sloveniji, sta se pomerili še OŠ Ivana Tavčarja in OŠ Center Novo mesto. V zelo zanimivi in napeti tekmi sta obe ekipi

prikazali veliko borbenosti. Novomeščani so sicer večino srečanja vodili, vendar se naši fantje niso predali vse do zadnjega sodnikovega žvižga. Kljub veliki požrtvovalnosti so imeli na koncu nekoliko več sreče Dolenjci, ki so slavili zgolj za eno točko, rezultat je bil 40 : 41. Največ točk za domače je na tej tekmi prispeval Jure Kokelj – 11, po devet sta jih dodala David Pintar in Aljaž Mravlja, pet jih je dosegel Marko Klemenčič, štiri Blaž Ušeničnik in Lenart Martinčič dve točki. Ekipo domačinov so sestavljali še Domen Eržen, Jaka Oblak, Domen Žun in Leon Mehle.

Kljub razočaranju si fantje zaslužijo iskrene čestitke, saj so presegli vsa pričakovanja in bili zelo blizu največjemu uspehu – uvrstitvi med osem najboljših osnovnošolskih ekip v Sloveniji. OŠ Ivana Tavčarja je ponovila uspeh izpred treh let, ko je ravno tako zasedla deveto do 16. mesto v državi.

Jaka Trček

KK Gorenja vas

Košarkarji končali sezono na 3. mestu

Gorenjevaški košarkarji so zaključili še eno uspešno sezono v 4. slovenski košarkarski ligi, ki se je končala v začetku marca. Na sporedu je bilo 18. krogov v ligaškem delu tekmovanja, fantje pa so odigrali tudi šest tekem v pokalu Spar. Vrhunec sezone za KK Gorenja vas je bil največji uspeh v zgodovini, ko so premagali Ivančno Gorico in se uvrstili med 12 najboljših ekip v pokalnem tekmovanju, tam pa jih je izločila šele prvoligaška ekipa Elektre.

Dokaj uspešni so bili tudi v ligaškem delu, saj so v 18 tekmah slavili trinajstkrat, kar je

na koncu zadostovalo za končno tretje mesto v skupini Zahod. Pred njimi sta končali ekipi Ivančne Gorice ter Kraškega Zidarja, ki se je pred sezono preselil iz druge v četrto ligo. Kljub tretjemu mestu ostaja nekaj grenkega priokusa, saj je ekipa Gorenje vasi imela tudi priložnost za višjo uvrstitve, vendar je kar nekajkrat izgubila tekmo z minimalno razliko, kjer je praktično odločala ena sama žoga.

Poleg dobrih predstav košarkarjev pa je treba poudariti tudi ostalo dogajanje v klubu, saj se je organizacija tekem s selitvijo v Poljane dvignila

na višjo raven. Tako so bile tribune poljske telovadnice kar polne na vseh domačih tekmah, kjer so za popestritev tekem skrbeli mladi košarkarji iz košarkarske šole ter plesalke iz skupine Step.

S koncem sezone pa še zdaleč niso končane aktivnosti košarkarskega kluba. Že 31. marca se prične tradicionalna Trim liga v košarki, ki bo vsako soboto popoldne v Gorenji vasi vse do 12. maja, aprila pa bo tudi redni občni zbor KK Gorenja vas.

Jaka Trček

Člani gorenjevaškega kluba skupaj s klubom Elektra

Na obisku pri skakalni družini Klinec

Barbara in Ema polnita vitrino s kolajnami in priznanji

V družini Klinec v Poljanah so kar trije od petih otrok smučarji skakalci. Najmlajša, 13-letna Ema, sicer tudi aktualna državna prvakinja in z Agato Stare najmlajša reprezentantka, se je pred kratkim z mladinskega svetovnega prvenstva v Turčiji vrnila z ekipno bronasto kolajno.

Mami Vida, Barbara, Ema z bronasto medaljo in pokalom za tretje mesto iz Zakopanov, Gašper, ati Andrej

21-letni Gašper, študent Fakultete za šport, je bil svoj čas že član mladinske reprezentance, letos mu je na tretji največji letalnici na svetu, v Oberstdorfu uspel najdaljši skok: 186 metrov. Ponosen je na peto mesto med mladinci 2009 v švicarskem Einsiedelnu na tekmi Apskega pokala ter istega leta ekipno tretje mesto na državnem prvenstvu. Barbara, dijakinja 3. letnika Gimnazije Škofja Loka, je skočila kot prva na ženski tekmi svetovnega prvenstva 2009 v Lieberecu na Češkem, osvojila pa 34. mesto. Lani poleti je pred poškodbo kolena, po kateri trenutno okreva, v italijanskem Galliu na Ladies cup v kategoriji mladink premagala vse tekmice. Vsi trije so začeli skakati pri šestih letih, Barbara kot takrat edino dekle v SSK Alpina Žiri.

S svojimi dosežki sta se v tem pretežno moškem športu izredno dokazali. Sta ponosni, da sta članici slovenske ženske B reprezentance?

Barbara: Seveda, obe ciljava više, da prideva tudi v A reprezentanco. Čeprav to ni glavni cilj. Seveda si želiva nastopa na olimpijskih igrah ter poleteti na letalnicah.

Ema: Ponosni sva na to, ker sva edini iz našega kluba. Barbara je bila tudi prva, sploh prva. Zelo mi pomaga, ker izkušnje prenaša tudi name, tako da sem prišla na tekme že precej pripravljena.

Kako pa združujete obveznosti na fakulteti, v šoli, s treningi, druženji s prijatelji?

Gašper: Včasih se mi je zdelo, da sem šolo veliko lažje zdeloval, ker sem imel tudi šport. Če bi imel samo šolo, bi se kakšna stvar verjetno slabše izšla. Za prijatelje si je pa tudi treba vzeti čas, se ga dobi.

Barbara: Včasih sta bila naš taksi ati in mami, zdaj, ko ima Gašper izpit, nas pa on vozi

na treninge. Kar se tiče prijateljev, druženja in prostega časa, si ga vzamem ob vikendih. Za šolo poskušam delati čim bolj redno. Zraven športa se naučiš še nekakšne organizacije.

Ema: Prostega časa je vse manj. Včasih si želim, da bi ga imela več za prijatelje. Vendar vem, da brez šole, ki je ključ do uspešnega življenja, ne gre. Po treningih in pripravi pridem domov, se usedem za zvezke in se začnem učiti. V šoli zaradi tekm manjkam vedno več, tako da podiram vse rekorde v opravičenih urah. Vendar nimam nikakršnih problemov, učitelji me razumejo, tako da lahko prestavim kakšno kontrolno, spraševanja.

Barbara, ti si se že na začetku sezone poškodovala? Trenutno okrevaš.

Barbara: Zame se je letošnja sezona končala, še preden se je dobro začela. Zadnji trije meseci po poškodbi so sicer hitro minili. Takoj po poškodbi je zelo težko. Ko izveš diagnozo in ti sporočijo, da je sezona končana, potrebuješ kakšen mesec, da se poberš. Vendar rada treniram in komaj čakam, da grem na smučke.

Ema, pred kratkim si se vrnila z mladinskega svetovnega prvenstva v Turčiji, kjer ste mladinke osvojile bron. Kakšni so vtisi?

Ema: Tekmovanje sem zelo dobro izpeljala, čeprav na treningih in v poskusnih serijah nisem naredila preveč dobrih skokov. Po tekmi smo bile zelo vesele, čeprav smo morda upale še na boljše uvrstitve.

Lani si na tekmi celinskega pokala v Oberwiesenthalu zaostala le za aktualno svetovno prvakinja Daniela Irascko, to so bile tudi tvoje prve stopničke. Te kdaj jezi,

Barbara in Ema ob vitrini s svojimi pokali in medaljami

da se zaradi starosti še ne moreš kosati z najboljšimi v svetovnem pokalu?

Ema: Na tekmah nižjega ranga bom do 15. leta starosti, ko lahko nastopim na svetovnem pokalu, poskušala nabrati čim več izkušenj. Če bo priložnost, jo bom izkoristila.

Skupaj z ostalimi reprezentantkami orjeta ledino v ženskih smučarskih skokih. Se je stanje z uvedbo svetovnega pokala v ženskih smučarskih skokih kaj izboljšalo?

Barbara: Ženski smučarski skoki včasih niso bili tako prepoznavni, zato je mnogo starejših tekmovalk odnehalo, ker ni bilo podpore pri Zvezi. Zdaj se je to spremenilo. Dobili smo prvi svetovni pokal, nastopale bomo na OI v Sočiju, TV Slovenija že prenaša nekatere tekme, zanimanje je med gledalci, večja je podpora med sponzorji.

Ema: Prihajamo vedno bolj ob bok fantom, vendar moramo ostati na realnih tleh. Moški smučarski skoki so v ospredju. Ker podpiram ženske smučarske skoke, upam, da bo z OI vse šlo v pravo smer. Sploh pa, da po njih dobimo možnost skakati na velikanki.

Kakšne načrte imate? Verjetno Olimpijske igre v Sočiju 2014?

Ema: Če bodo, bodo, če ne, pač ne, stara bom šele 15 let.

Barbara: Ta sezona je zame že končana, za naslednjo nimam prevelikih pričakovanj. Najprej se želim spet preizkusiti na skakalnici. Glavni cilj je nastop na OI, pot do tja je še dolga, konkurenca pa huda. Treba se bo potruditi.

Gašper: Letošnjo sezono sem sicer po rezultatih zelo nazadoval, nastopil nisem na nobeni mednarodni tekmi, s skoki sem pa zelo blizu najboljšim v celinskem pokalu. Zato bo naslednji cilj celinski pokal in postopoma tudi svetovni pokal.

Damjana Peternej

Na mednarodnih OPA igrah smučarjev skakalcev in kombinatorcev osmih evropskih držav, ki so bile konec februarja v nordijskem centru v Žireh, je med starejšimi dečki letnika '95 in '96 Amadej Homec osvojil 20. mesto, pri mlajših dečkih letnika '97 in '98 pa je bil Florjan Jelovčan drugi. V ekipnem tekmovanju je Florjan Jelovčan za ekipo Slovenija 1 priskakal bronasto kolajno, Amadej Homec pa je z ekipo Slovenija 3 osvojil osmo mesto. Kot predskakalec je nastopil tudi Matej Vehar.

Barbara Klinec

Ema Klinec

Gašper Klinec

Vedno bližje Podosojnščici

Stroka in ljudski glas sta v zvezi z gradnjo objektov na delu pobočja nad potokom Podosojnščica svarila že leta 1931, pa 1937, samo ljudski glas še leta 1998, 2002, 2008 in 2010. Zdaj ni več treba govoriti, lahko samo strmimo in doživljamo razpoke, premike, odmike, povešanje. Pred pol leta je to končno priznala tudi stroka in se oddaljila od dolgo ponavljajočih besed o običajnem posedanju, dihanju novogradnje glede na obstoječi stari objekt.

Foto: Milka Burnik

Foto: Milka Burnik

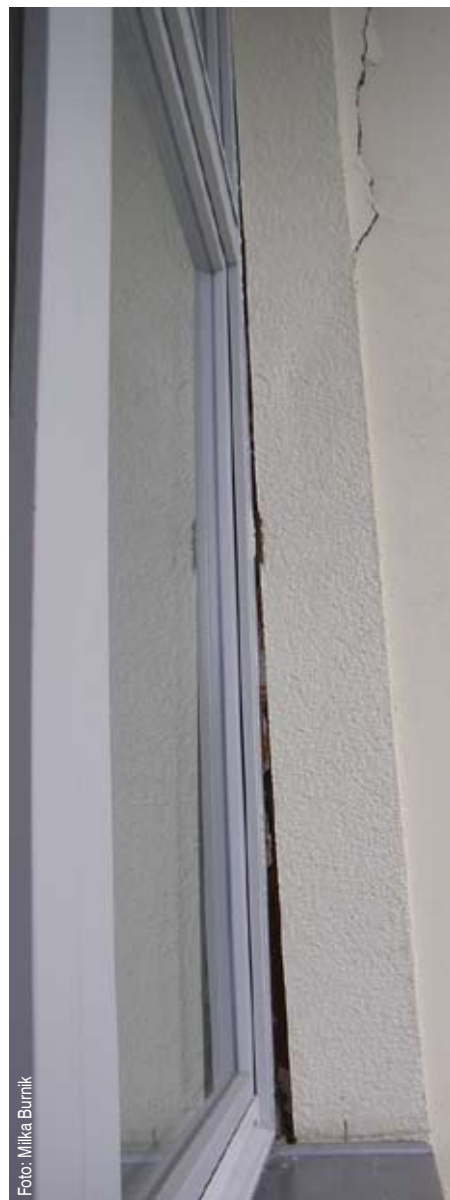

Foto: Milka Burnik

Januarja je namedlo sneg skozi špranje na stopnišče.

Stena stare šole poka, razmika se plastični pod.

Okno se s prizidkom odmika od stare stavbe.

V kroniki za šolsko leto 1931/32 je zapisano: Radi nezanesljivosti stavbišča je KŠO na ukaz Kraljeve banske uprave pozval univerzitetnega

profesorja dr. Hinterlechnerja, ki je ugotovil, da je nosilnost terena dobra samo za leseno stavbo. V delo so dali načrt za tri-razredno šolo.

Leta 1935 pa so naredili načrte za dvonadstropno zidano šolsko poslopje, ki so ga izdelali konec leta 1938. Leta 2002 za temelje prizidka k šoli Sovodenj ni in ni bilo najti trdnih tal. Tako smo dobili še nekoliko nižjo, sprva nenačrtovano telovadnico. Leta 2011 je kraj dobil športno igrišče s pomožnim objektom, dovozno pot pod šolskim igriščem, mnogo opornih zidov in nasipov na nestabilnih tleh in z vodo v ne tako globokih nedrjih.

Od ravno prav daleč je pogled na vse to zelo vzpodbuden, lep, napredek za kraj pohvale vreden. A le s primerne razdalje! Vse to ni brez čev, zaradi katerih bo v bodoče še marsikoga bolela glava. Otroci v vrtcu in učenci v šoli imajo ustrezne prostore, mladina na igrišču teren za rekreacijo. Da bi vse to le stalo pri miru, so že nekaj časa pobožne želje nas, zaposlenih in mogoče tistih staršev otrok, ki si vzamejo čas in še malo pogledajo po stenah zunaj in znotraj stavbe.

Po dveh temeljitejših jesenskih ogledih strokovnjakov je občina konec februarja za šolo Sovodenj naročila prvo fazo monitoringa premikov. Ta zajema enkratno izgradnjo sistema za merjenje in izvedbo monitoringa na letni ravni, ki vključuje pregled poškodb, možne smeri premikanj in namestitve opreme za precizno spremljavo kritičnih razpok. S tem bodo vrednotili velikost in smer premikanj ter, upam, tudi ukrepali. Poleg tega bo pod nadzorom Geoinženiringa še vedno tudi območje športnega igrišča in stanovanjska hiša Sovodenj 50. Za to prvo fazo bo občina odštela dobrih pet tisoč evrov.

Milka Burnik

TOPOS HOTAVLJE, d.o.o.

Todraž 20, 4224 Gorenja vas

**Zaradi povečanega obsega dela
zaposlimo
GRADBENEGA DELAVCA.**

Od vas pričakujemo delavnost, zanesljivost in fleksibilnost. Dobrodošle so izkušnje s področja gradbeništva.

Nudimo vam zaposlitev za določen čas s polnim delovnim časom in z možnostjo podaljšanja.

Zainteresirani kontaktirajte na telefon 04 518 06 18 ali elektronsko pošto: topos.hotavlje@siol.net